



(ISSN: 2587-0238)

Özalp Hamarta, H.K. (2022). Determining the Cognitive Structures of Primary School Students Regarding the Concepts of Museum and Art in the Framework of Cultural Heritage Learning Domain, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 7(17), 308-346.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.457>

Article Type (Makale Türü): Research Article

---

## DETERMINING THE COGNITIVE STRUCTURES OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS REGARDING THE CONCEPTS OF MUSEUM AND ART IN THE FRAMEWORK OF CULTURAL HERITAGE LEARNING DOMAIN

**Hatice Kübra ÖZALP HAMARTA**

*Assist. Prof. Dr., Necmettin Erbakan University, Konya, Turkey, hkozalp@erbakan.edu.tr*

*ORCID: 0000-0001-6710-3117*

*Received: 16.11.2021*

*Accepted: 14.02.2022*

*Published: 01.03.2022*

### ABSTRACT

The subject of this research is to determine the existing mental structure of students regarding the concepts of museum and art. In line with this problem, the aim of the research is to determine the cognitive structures of primary school students regarding the concepts of museum and art within the framework of cultural heritage learning domain. The students in the study group of the research were randomly selected according to the purposeful sampling type. Accordingly, 150 students among the primary school 2nd, 3rd and 4th grade students voluntarily participated in the research. The data of the study were collected in two ways. In the first stage, students were asked to write ten concepts that correspond to the concepts of museum and art in their minds and a sentence to explain these expressions using a word association test. In the second stage, the students were asked to draw a picture about the concepts of museum and art. The visual data obtained here were collected in order to support the answers given by the students in the first stage. The data obtained as a result of the first stage were analysed by descriptive analysis and the visual data obtained at the end of the second stage were analysed by semiotic analysis. According to the results of the research, the concept of "museum" was associated with the word "antiquities" in the highest number, and the concept of "art" was associated with the word "painting" most frequently. It is seen that the visual expressions that come to life in the minds of the students in response to the concepts of "museum" and "art" are in a similar direction with their verbal expressions.

**Keywords:** Art education, museum education, cultural heritage, word association test.

## **INTRODUCTION**

No art is possible without images. Art is thinking with images (Shklovsky, 2016: 158). Today's contemporary art or conceptual art is aimed at expressing the meanings of religious, symbolist, intellectual or subconscious motifs, just like in primitive art. Starting from the symbolic expression of the object, Heidegger (2011: 35) connects art to the real work of art. Art is historical and the historical reality here reveals the origin of the work of art. Understanding a work of art requires being intertwined with art. In general, when non-experts in the field of art talk about art, the actual expressions used tend not to include the word 'art' or 'work of art' but rather more specific terms like 'painting' and 'poetry'. Critics and people who are interested in a certain type of art have an understanding of art that can choose pictures, poems, plays and the like that have artistic value (Dickie, 2000: 236).

Art also includes sociological reality. Art draws its strength from the human resource that makes art and watches and evaluates it. The role of art is to help us understand ourselves and others, to create meanings of the grace of aesthetic form, to relate to each other in the process of understanding it. The survival value of art depends on understanding art to include all people in the world (Anderson, 2003: 63).

Those who are professionally interested or not interested in art assume that the primary value of art is aesthetic value, the correct evaluation of art as art is aesthetic evaluation, and the critical evaluation of art is aesthetic evaluation. The relationship between art and aesthetics shows that "aesthetics" often replaces "art" as the basic term in both ordinary discussions and contemporary philosophy of art (McGregor, 1974: 549). Art is an important component of culture, and art corresponds to a deep human instinct that is enjoyable to express (Smith, 1989: 7). It is a narrative form that has created the expression of emotions with symbolic contents by its expressive quality.

Symbolic cognition is seen as a critical prerequisite for art production, because art is referential and representational (Zaidel, Flexas & Munar, 2013: 102). However, it is very important to keep in mind that art is produced in a brain that is abstract, symbolic cognition. Therefore, like human language, the artistic combinations that humans create are now infinitely diverse. In fact, art is a communicative system that conveys countless ideas, metaphors, symbols, concepts and emotions both within its cultural origin and universally (Zaidel, 2010: 180). This communicative power, which provides information transfer from the past to the present, is also a historical document. The work of art carries the events and phenomena of the past to present and future with the shapes and symbols it contains. With its historical content, the work of art is also a part of the culture. In this sense, art meets the cultural heritage and museum, which are the other reflectors of culture, on a common ground.

When we look at the history of museology, there is a change towards a society-centered understanding of museology, which puts the object in the background instead of object-centered museology, and the concept of "new museology" (Tekin, 2017: 159). Museums collect cultural heritage items, catalogue them into collections

and serve the community by presenting them. In this way, the elements that make up the cultural heritage of a society on a small scale and the entire humanity on a large scale can be seen and watched in museums (Bulut & Uzun, 2021: 133).

Intangible cultural heritage transmitted from generation to generation is constantly recreated by communities and groups based on their interaction with their environment, nature and history, giving them a sense of identity and continuity; thereby contributing to the respect for cultural diversity and human creativity (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage Article 2/1: 2003). The term "safeguarding" means securing the viability of the intangible cultural heritage; this includes identification, documentation, research, preservation, protection, development, empowerment and transmission from generation to generation, especially through in-school or out-of-school education, as well as reviving different aspects of this cultural heritage (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage Article 2/3: 2003).

As young people learn to form meaningful relationships with contemporary visual and material phenomena, it is more vital than ever that they avoid sacrificing the pleasurable experience of their phenomenological immediacy. In this context, museum education has the potential to be a privileged tool for experimenting with what 'having an aesthetic experience' can be. By offering a historically constructed private environment to isolate aesthetic experiences from the 'chaos' of everyday life, the art museum can be transformed into a laboratory for exploring new kinds of relationships between learners and works of art (Illeris, 2016: 154). Museums display and promote rare and unique artefacts and objects and so forth they contain. Beyond that, they carry out many different activities and practices to attract people to museums. One of the activities and practices of museums in order to maintain their own existence is their education programs (Mercin, 2017: 214). According to Şekerci and Doğan (2020: 466), making history subjects, which can be considered as abstract subjects, concrete for students; teaching with historical places can be even more important at primary school level, especially in the Social Studies course, in order to increase students' interests, curiosity and motivation.

Cultural heritage is among the skills specific to the field, with the expression "understanding the value and protecting the cultural heritage of his/her own culture and other cultures", which is among the special objectives of the visual arts curriculum (2018: 8). Meanwhile, gains from the 1st grade to the 8th grade are included under the name of cultural heritage as a learning domain in the curriculum. John Dewey defines museums as a social educational institution. According to him, learning takes place only by "doing and living" and museums are the most suitable out-of-school learning environments for this philosophy. He argued that museums are as important as libraries in education at school (Cited in: Karadeniz, 2017: 21). Museum educators believe that a museum visit is more effective than curricular topics covered in the classroom. In a museum visit, the skill of looking is seen as an integral part of the experience. Museum experience is important for the skill of looking, as it provides one-to-one interaction with the primary source of art (Burchenal & Grohe, 2007: 112). Learning to look at a work of art takes place through museum education.

In this direction, the aim of the research is to determine the perceptions of the museum and art concepts of primary school students within the framework of the cultural heritage learning domain of the Visual Arts course. In line with the determined purpose, the following sub-problems are listed:

- 1- What are the cognitive structures of primary school students towards the concepts of museum and art?
- 2- Do primary school students associate the concepts of museum and art with each other in their cognitive structure?
- 3- Can primary school students explain the relationship between the concepts of museum and art with their own drawings?

## **METHOD**

In this section, information will be given about the design of the research, the study group, data collection and analysis.

### **Research Model**

This research was shaped by two research designs. The first one is the basic qualitative research, which is one of the qualitative research types. Merriam (2015: 22, 37) accepts the basic qualitative research as a pattern of qualitative research strategy. In basic qualitative research, there is a focus on meaning, understanding and process. Findings are presented according to themes and categories and an in-depth description is made. Secondly, in this research the visual phenomenology pattern, one of the visual research approaches, was also used. In visual phenomenology, questioning individuals' perceptions, perspectives or understandings of a special situation or phenomenon with visual contents and reflections is sometimes one of the effective ways to directly describe individual experiences (Kenny, 2009; cited in Bedir Erişti, 2016: 165). According to Merriam (2015: 136), there has been a great increase in the use of visual documents and the publication of research findings in the last few years. These are materials that activate verbal data, that is, that enable the participant to speak.

The ethics committee approval of the study was obtained from the Social and Human Sciences Scientific Research Ethics Committee of Necmettin Erbakan University (Document Date and No: 15/10/2021-2021/505).

### **Study Group**

The students in the study group of the research were selected according to the random sampling type. Random sampling is a purposeful classification of systematic and randomly selected case samples in line with the purpose of the research (Marshall & Rossman, 2014; cited in Baltacı, 2018: 258). According to Creswell (2017: 111), when the random sample is very large, it adds the sampling reliability. Accordingly, in the research, it was planned to work on 2nd, 3rd and 4th grade students from primary schools; 1st grade students were not included in the study group because they do not have knowledge about the concepts and are not sufficient in writing yet. Among the primary schools within the scope of Selçuklu and Meram districts of Konya province, 4 primary schools with good

education, central and containing no foreign students were included in the research. A total of 150 students from these schools participated in the research voluntarily. 40 students, 21 girls and 19 boys, from the 2nd grade, 51 students from the 3rd grade, including 24 girls and 27 boys, and 59 students, 30 girls and 29 boys, from the 4th grade, were included in the study group.

### Data Collection Tools

The data of the research were collected using the independent word association test (WAT). The word association test method is based on the assumption that by giving a stimulus concept to the participant, freely asking what ideas come to mind, and providing relatively unlimited access to the mental representations of the stimulus concept (Hovardas & Korfiatis, 2006: 418). The word association test used as a data collection tool in the research consisted of two parts. The gender and grade information of the participants are given in the first part. In the second part, there are key concepts written 10 times one after the other with each concept on a separate page, their equivalents left blank, and the "related sentence" sections regarding these concepts. The "related sentence" section is deemed necessary in order to provide clarity in understanding what each concept means to the participant. Since the related sentence will have a more complex and high-level structure than a single answer word, situations such as whether the sentence is scientific or not and whether it contains misconceptions of different nature affect the evaluation process (Ercan & Taşdere, 2010; cited in Işıklı, Taşdere & Göz, 2011: 55). The key concepts used in the research are "museum" and "art". The structure of the form in the example given in Table 1 is also valid for the other key concept.

**Table 1.** Data Collection Tool Form Sample

---

What concepts does the concept of "Museum" evoke for you? Write down 10 concepts associated with the concept of "Museum".

Museum.....

Museum.....

Museum.....

Museum.....

Museum.....

Museum.....

Museum.....

Museum.....

Museum.....

Museum.....

Related Sentence:.....

---

### The Validity and Reliability

The validity and reliability of the word association test created in this direction was ensured in two ways. First of all, the concepts were listed and their order was determined by taking the opinions of two experts in the field of art education. According to Merriam (2015: 221), this method, which is called expert review/evaluation, includes interviews and discussions with colleagues about the working process, the compatibility of the raw data and the findings that started to emerge, and the uncertain interpretations. Patton (2014: 562), on the other hand, emphasizes that in this method, which he calls "expert supervised review", judgments can be made about the external audit, data collection and analysis by an expert other than the researcher. Therefore, this method was applied both in the preparation process of the data collection tool and in the data analysis, increasing the validity

---

of the data collection tool and the research. In addition, a pilot application was made before the word association test was applied. Accordingly, in the pilot application, students were asked to write 10 concepts for each concept in the word association test, and valid and understandable answers were obtained. A blank space was left on the back of the word association test form in order to collect visual data. In this way, the final form of the data collection tool was given.

### **Data Analysis**

The data obtained as a result of the first stage were analysed by content analysis; the visual data obtained at the end of the second stage were analysed by semiotic analysis. The content analysis is an objective, systematic and quantitative description of the presented content of the communication (Berelson, 1952: 17; cited in Koçak & Arun, 2013: 22). In the analysis process, the answer words given to the key concepts were examined in detail. A frequency table was created showing how many times which words or concepts were repeated for which key concept. The content analysis is a research technique used to draw reproducible and valid conclusions from the data about its content (Krippendorff, 1980: 25; cited in Koçak & Arun, 2013: 22). Considering the frequency table created, the concept networks were reached. Semiotic analysis process according to Creswell (2017: 171), is to explain what an image means by paying attention to its context. The point of determining what an image means is to decide on the distinctive textual features found in the image. The next step is to identify the intertextual references that relate the image to other genres or the use of visual codes. The data obtained from the word association test were analysed using the number of words, the semantic association technique and the number of relations between key concepts.

The cut-off point method introduced by Bahar et al. (1999: 135) was used in the creation of the concept networks. According to this method, for any key concept in the word association test, from the highest number of answers, below a certain number of words were used as the cut-off point. The most repeated answers were placed in the first part of the concept network created for the first cut-off point. Then, the cut-off point was pulled down at certain intervals and all keywords were included in the concept network. Due to participant confidentiality, no names were used in the data collection, data analysis and reporting processes in the research; the students participating in the research were named as S1, S2, etc.

### **Process**

Data collection took place in two stages. In the first stage, the participants were asked to list up to ten concepts that they thought closely related to this key concept within 30 seconds for each key concept, and also to write a related sentence at the end of each key concept. According to Bahar and Özatlı (2003: 76), with this method, it is assumed that the sequential response given by the participant to any key concept from his/her long-term memory reveals the connections between the concepts in the cognitive structure and shows the semantic closeness. In the second stage, the students were asked to draw a picture about the key concepts. The visual data obtained here were collected in order to support the answers given by the students in the first stage. In order to collect visual data, the students were asked to draw a picture of the related concepts in the blank space

on the back of the form, right after the word association test was applied. 20 minutes was allowed for the collection of the visual data.

**FINDINGS**

**Findings Regarding the Cognitive Structures of Primary School Students Regarding the Concepts of Museum and Art**

**Table 2.** 2nd grade Distribution of Words Associated with Key Concepts  
**2nd GRADE**

<b>MUSEUM</b>	<b>f</b>	<b>ART</b>	<b>f</b>
Bone	6	Art	5
Sculpture	4	Painting	31
Historical artefact	25	Beautiful	7
Vase	8	Painter	12
Valuable article	2	Paint	20
Mevlana	4	Museum	2
Fossil	1	Pencil	5
Skeleton	2	Effort	4
Art	7	Cultural artwork	1
Value beautiful	4	Music	3
History	7	Painting material	11
Science	2		

Table 2 gives information about the cognitive structures of primary school 2nd grade students on the concepts of "museum" and "art". This table shows the associated words and frequency counts for each given key concept. According to it, the word "historical artefact" has the highest frequency associated with the concept of "museum". The concept of "museum" is associated with the least number of words "fossil", "valuable article" and "science". The concept of "art", on the other hand, is associated with the words "painting" and "paint" the most. The word "painter" is among the words associated in great numbers with the concept of "art". The concept of "art" is associated with the least number of words "cultural works", "music" and "pen".

**Table 3.** 3rd grade Distribution of Words Associated with Key Concepts

<b>3rd GRADE</b>			
<b>MUSEUM</b>	<b>f</b>	<b>ART</b>	<b>f</b>
Dinosaur	13	Music	13
Fossil	6	Painting	39
Ancient	12	Picture	6
Antiquities	14	Fashion	12
Vase	9	Sculpture	19
Toy	18	Museum	0
Sculpture	17	Marbling	11
Painting	11	Ballerina	7
Mevlana	10	Design	3
Art	15	Drawing	2
Photograph	4	Vase	7
Science	2	Performing arts	11
History	10	Photograph	3
Poem	2	Literary art	14
Music	7		
Precious stone	6		

Table 3 gives information about the cognitive structures of primary school 3rd grade students on the concepts of "museum" and "art". This table shows the associated words and frequency counts for each given key concept. According to it, the word "toy" has the highest frequency associated with the concept of "museum". The concept of "museum" is associated with the least number of words "science", "poem" and "painting". The concept of "art", on the other hand, is associated with the word "painting" in the highest number. In addition, the word "sculpture" is among the words associated in great numbers with the concept of "art". The concept of "art" is associated with the least number of words "drawing", "photograph" and "design".

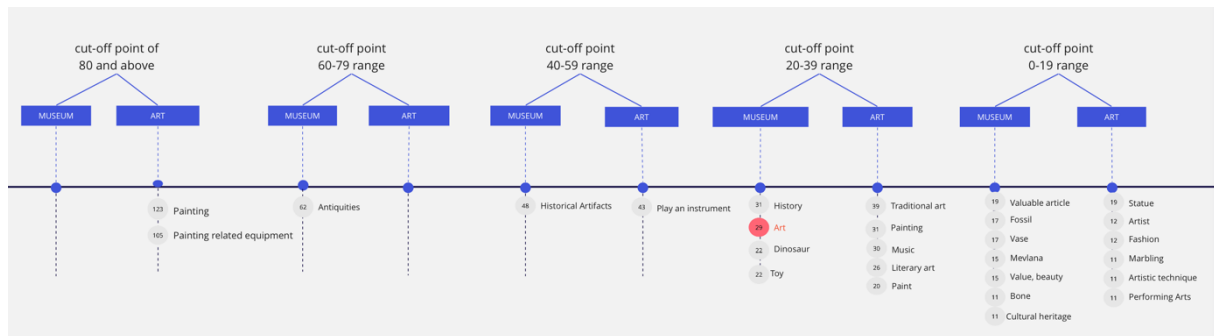
**Table 4.** 4th grade Distribution of Words Associated with Key Concepts

4th GRADE			
MUSEUM	f	ART	f
Art	7	Museum	2
Excavation	1	Music	24
Artwork	2	Artist	6
Antiquities	35	Picture	25
Cultural heritage	9	Painting	53
Culture	2	Play an instrument	43
Dinosaur	9	Culture	1
Book	6	Traditional art	39
Bone	5	Equipment	89
History	14	Technique	11
Historical artefacts	21	Design	5
Atatürk	7	Literary arts	12
Mevlana	1	Inspiration-emotion	3
Painting	2		
Fossil	10		
Tour	6		
Valuable	11		
Exhibition	7		

Table 4 gives information about the cognitive structures of primary school 4th grade students on the concepts of "museum" and "art". This table shows the associated words and frequency counts for each given key concept. According to it, the words with the highest frequency associated with the concept of "museum" are "antiquities" and "historical artefacts". The concept of "museum" is associated with the least number of words "excavation" and "culture". The concept of "art", on the other hand, is associated with the word "equipment" in the highest number. In addition, the word "painting" is among the words associated in great numbers with the concept of "art". The concept of "art" is associated with the least number of words "culture" and "inspiration-emotion".



**Findings Regarding the Association of Museum and Art Concepts with Each Other in the Cognitive Structure of Primary School Students**



**Figure 1.** Key Concept Network Showing Cut-off Points

Figure 1 shows the mental structures of primary school 2nd, 3rd and 4th grade students about the concepts of museum and art. Accordingly, there is no word associated with the concept of "museum" in the frequency range of the cut-off point of 80 and above. In this range, the concept of "art" is most frequently associated with the words "painting (f=123)" and "picture-related equipment (f=105)". According to these statements, it can be seen that the students primarily use the expression "painting" for the concept of "art". The related sentences written by the students regarding this situation are as follows: "It is a place where there are lots of pictures (S59).", "The thing done with painting (S62).", and "I love painting a lot (S73).

The concept of "museum" is most often associated with the word "antiquities (f=62)" in the cut-off point of 60-79 frequency range. Regarding this, S100 defined the museum as "the place where many antiquities are found". There is no word associated with the concept of "art" in this range. The concept of "museum" is associated with "historical artefacts (f=48)" the most, and the concept of "art" is associated with "playing an instrument (f=43)" the most in the cut-off point of the 40-59 frequency range. Regarding this, S140 defines the museum as "the place where historical artefacts are kept". The statement "I love listening to and playing music (S100)" describes art as playing an instrument. Until this frequency range, the concepts of "museum" and "art" are not related to each other. The concept of "museum" is associated with the words "history (f=62)"; "dinosaur (f=22)", "toy (f=22)" in the cut-off point of 20-39 frequency range. Students' statements about these words can be listed as follows: "There are historical artefacts in the museum (S146).", "History books (S142).", "The benefit of the museum gave me information about the things that remained from the past (S134)." In this frequency range, the concept of "museum" is associated with the concept of "art (f=29)". The concept of "art" is associated with the words "traditional art (f=39)"; "picture (f=31)", "music (f=30)", "literary arts (f=26)" and "paint (f=20)" in the cut-off point of 20-39 frequency range. The expression "painting is an art (T4)" can be given as an example in this field. The concept of "museum" is associated with the words "valuable article (f=19)", "fossil (f=17)", "vase (f=17)", "Mevlana (f=15)", "value, beautiful (f=15)", "bone (f=11)" and "cultural heritage" (f=11)" in the cut-off point of 0-19 frequency range. Related sentences are listed as follows; "Mevlana museum (S4).", "I went to the Mevlana museum with my family (S52).", "There are bones in the museum (S1)." In this frequency range, the

concept of "art" is associated with the words "sculpture (f=19)", "painter (f=12)", "fashion (f=12)", "marbling (f=11)", "Artistic technique (f=11)" and "performing arts (f=11)". The expression "There are so many sculptures are in the museum (S61)" shows that the concepts of museum and sculpture are related.

**Findings in the Context of Primary School Students Explaining the Relationship between Museum and Art Concepts with Their Own Drawings**

This part of the research proceeds in line with the semiotics research strategy. According to Smith-Shank (2016: 56), using social and visual semiotic strategies to understand a cultural event and concept in research processes improves the research.

The visual data obtained in this part of the research results were analysed according to the semiotic analysis method. In this direction, the following criteria were taken as basis while analysing the visual data:

- 1- The presence of figures and symbols related to the given key concepts in student drawings,
- 2- Subject and meaning integrity in drawings,
- 3- Formats should be clear and understandable,
- 4- The verbal expressions given by the students in the word association test and their drawings should be in the same direction.

According to these criteria, the drawings of 79 students selected from the study group were analysed by three experts; other drawings were eliminated. According to semiotic analysis, that is, indicator analysis, visuals are analysed under the headings of signifier (physical existence), signified (mental concept) and sign (external reality). These headings are arranged according to Saussure's basic model. For Saussure, the sign is a physical object with meaning, or to put it in his terms; a sign consists of the signifier and the signified. The signifier is the perceived image of the sign, the signs on paper. The signified is the mental concept that the signifier refers to (Cited in: Anward, 1994: 4). Analysis results are given in Table 5.

**Table 5.** Analysis results of student drawings

Code	Sign (external reality)	Signifier (physical existence)	Signified (mental concept)
(S1)	Two separate roofs, vase, paintings, two separate staircases	Museum and art	Museum and art as two separate fields
(S2)	Painting, vase, exhibition space	Museum	Museum as a venue
(S3)	Easel, man painting, skeleton, large building, green colour	Art and museum	Painting is art. Art and museum are related.
(S4)	Home, child painting	Art	Museum and art being happy together
(S5)	Home, heart, people, easel, picture	Art	Art in a space
(S6)	Flowers in a glass bell jar, fossil, bracelet	Museum	Historical artefacts on display in the museum
(S7)	Vase in glass bell jar, car, book, sword, human	Museum	Artefacts exhibited in the War of Independence Museum

(S8)	House, roof, car in lantern, vase, book, key, frame, special section in museum, spacecraft, sword	Museum	Exhibition of historical artefacts in the museum
(S9)	Old vase, Ottoman sword, Ottoman hand, old car, spacecraft, a large square	Museum	Museum as a venue and historical artefacts exhibited there
(S10)	House, child painting, flower, tree, heart, ladybug, sun	Art	Art and happiness
(S11)	Big house, easel, pallet, man painting, painting	Art	Art is painting.
(S12)	Gold, painting, children painting, exhibits	Museum	Valuable articles
(S13)	Precious stones, diamond, sculpture, guitar, piano, cultural motif	Art and museum	Valuable artefacts and instruments are exhibited in the museum.
(S15)	Cultural pattern, tile vase	Museum	There are historical artefacts reflecting the culture in the museum.
(S16)	Vase, exhibition space	Museum and art	Museum and art in separate places.
(S17)	Historical artefacts on display, vase, Turkish flag, heart, star, flower	National museum	Historical artefacts in the museum.
(S18)	Fossil, vase, plate, animal head, sun, house, cat	Art and museum	Museum and art are two separate fields.
(S19)	Fossil, snake, flag, space, window	Museum	There are remains in the museum.
(S20)	Artwork, painting	Museum and art	Museum and art are two separate fields.
(S25)	Sculpture, painting	Museum and art	Museum and art are two separate fields.
(S30)	Picture, articles, display stand	Art and museum	Museum and art are two separate fields.
(S31)	Large lamp, glass lantern, exhibits	Museum	Exhibition of artworks in the museum
(S32)	House, big door, easel, picture, children	Museum and art	Museum and art are two separate places.
(S33)	House, door, human, book	Museum	Different types of books are housed in the museum.
(S45)	House, vase, display table, fossil, earring, camera, people	Museum	Historical artefacts are exhibited in the museum.
(S48)	Picture, spectator figure	Art	Art and painting are in the museum.
(S50)	Children, robot, model airplane, house, sculpture	Museum	Items on display in the museum
(S51)	Carpet, vase, earrings	Museum	Valuable artefacts are displayed in the museum.
(S52)	Carpet, tulip pattern, people on stage, utensils, sculpture	Art	There are different branches of art.
(S59)	Jewellery, painting	Museum and art	Museum is where the jewels are, the art is where the paintings are.
(S60)	Dinosaur, easel, painting, monument, palette, brush	Museum and art	The content of the museum, the content of the art
(S61)	Sculpture, painting, paper cut in half	Museum and art	People are happy in these places
(S62)	Spoon maker's diamond, easel, painting, viewers	Museum and art	Art and spatial features in the museum
(S63)	Sculpture, easel, painting, person painting, painter	Museum and art	Museum and art in common area
(S64)	painting, easel, flower, vase	Museum and art	Painting is art.
(S65)	Horse armour, armour, super picture, model ufo, spacecraft, car	Art and museum	Artefacts exhibited in the content of the art museum
(S66)	Painting, palette, colour, dinosaur	Museum and art	Art contains painting. There are dinosaurs in the museum.

(S67)	Painting, palette, model, lights, exhibits	Art and museum	Art contains painting. Museum contains historical artefacts.
(S69)	Trophy, medal, diamond, gold, easel, picture	Museum and art	The content of the museum and the content of the art
(S70)	Mobile phone prohibited, shoes, apple, man painting, painting,	Museum	Rules to be followed in the museum
(S72)	Canvas, heart	Art	Making art, painting
(S73)	Easel, painting, palette, child painting, colours	Art	Artistic activities
(S74)	Painting easel	Art	Content of art
(S79)	Vase, ballerina	Art and museum	Definition of art and museum
(S82)	Vase	Museum	Historical artefacts
(S83)	Vase, medal, exhibition space	Museum	Museum space
(S85)	Mosque, minaret	Museum	Mevlana museum, religious symbol
(S89)	Minaret, dome, windows	Museum	Mevlana museum, religious symbol
(S91)	Vase, display, car	Museum	Exhibition in the museum
(S92)	Painting, historical artefacts, exhibition, tour	Museum and art	Tour in the museum and art gallery
(S96)	Painting, precious medallion, old books, radio	Museum	Valuable artefacts are displayed in the museum.
(S97)	House, roof, people, garden	Art	Description of art gallery
(S98)	Violin, sculpture, people watching	Museum	Exhibition in the museum
(S101)	Easel, painting, palette, brush, outfit	Museum and Art	The works exhibited in the museum and the materials used in art
(S102)	House, roof, painting, pallet, person painting	Art	Painting is done in art spaces.
(S104)	Historical artefacts, camera, painting, pottery	Museum and art	Museum and art content
(S107)	Carpet, rug	Museum	Cultural motifs and artefacts exhibited in the museum
(S108)	Art gallery, colourful house, red, green, trees	Museum and art	The art gallery is a beautiful colourful artistic environment.
(S111)	Carpet, clay pot, museum workers	Museum	Space and cultural motifs
(S113)	Painting, canvas, skeleton, fossil, dinosaur, building, roof	Museum and art	There is a skeleton in the museum, there is painting in art.
(S114)	Painting, easel	Art	Painting means art.
(S115)	Weapon, traditional dress, knife	Museum	There are cultural motifs, ethnography and historical items in the museum.
(S116)	Diamond, carpet, rug, canvas, painting	Museum and art	Museum and the meaning of art and culture
(S117)	Rug	Museum	Cultural motif
(S123)	dinosaur, fossil	Museum	Science museum
(S124)	Flute	Art	Art is music. It's playing an instrument.
(S127)	Vase, skeleton, tray	Museum	Exhibiting historical relics in the museum
(S130)	Rug, leather, snake, diamond, vase	Museum	Historical and cultural artefacts exhibited in the museum
(S134)	Ring, bracelet, meteor, dinosaur bone, pottery	Museum	Historical and cultural artefacts exhibited in the museum
(S135)	Old television, rug, sword shield, plate, glass	Museum	Artefacts exhibited in the museum
(S136)	Carpet, kitchenware, painting, colour	Museum and art	Museum and art artistic and cultural contents
(S137)	Valuable articles, rugs, household items, kitchen utensils, vases, Musical items, painting, picture	Museum and art	Museum and art artistic and cultural contents
(S139)	Painting easel people watching	Art	Going to the painting exhibition
(S141)	Guitar, saz	Art	Music, playing instruments

(S143)	Vase, flower, painting, diamond	Museum	Valuable articles, place where historical artefacts are exhibited
(S147)	Ring, Painting, vase	Museum	Place where valuable articles are exhibited
(S148)	Old pen, hand woven carpet	Museum	There are ancient valuable and cultural objects in the museum
(S150)	House, roof, award, structure, painting, child	Museum and art	Museum and art school are two separate venues

In the determination and analysis of indicators, semiotic connections are interpreted with denotation and connotation analysis within the framework of the relationship between the signifier and the signified. Descriptive features, connections and contrasts about the indicator gain importance in the interpretation of the indicators. For this reason, in the interpretation of an indicator, apart from the descriptive features of the indicator, its relationship and context with different indicators should also be considered (Smith-Shank, 2016: 66). In this direction, according to the results of the analysis of the visual data of the research, it is seen that the students do not think about the concepts of museum and art in a common area. The students divided the blank paper given to them with a line and drew about art on one side and about the museum on the other side. They drew house or roof symbols separately for museum and art concepts. Students generally associate the concept of art with painting.



**Picture 1.** (S4) Art drawing (Grade 2, M)



**Picture 2.** (S63) Art and museum drawing (Grade 3, F)

The shapes and symbols they use regarding this can be listed as big house, easel, pallet, painting man, painting, flower, and vase. Student drawings regarding the concept of art have a more colourful and happy appearance than drawings made according to the concept of "museum". While the concept of art is exhibited from an outside perspective, the concept of "museum" is seen more as the interior space and the reflection of the products exhibited inside the museum.



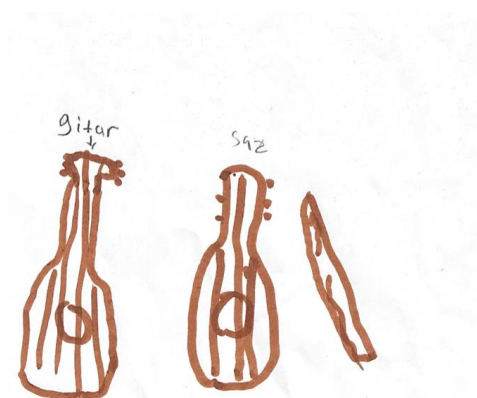
**Picture 3.** (S18) Art and museum drawing (Grade 2, F)

In some drawings, it is noteworthy that the concepts of art and museum are combined under the same roof. This situation shows that the relationship between the concepts of art and museum is formed in the minds of some students (See: Picture 4).



**Picture 4.** (S3) Art and museum drawing (Grade 2, M)

There are three students who do not describe art only as painting, but also match it with music. S124, S13 and S141 drew flute, guitar, piano and saz by matching art with music.



**Picture 5.** (S141) Art drawing (Grade 4, M)



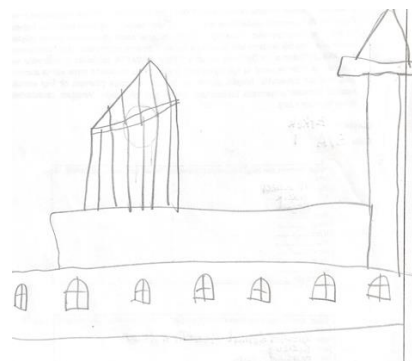
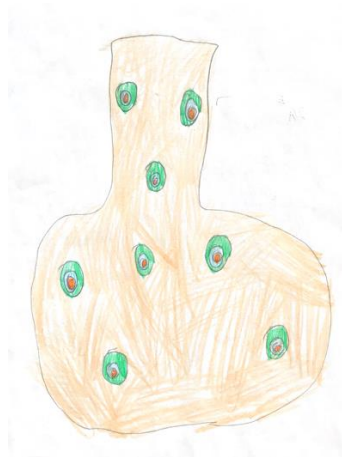
**Picture 6.** (S13) Art drawing (Grade 4, F)

The concept of museum, on the other hand, was represented by fossil and dinosaur symbols in the drawings of the students. It is emphasized that historical remains constitute the content of museums.



**Picture 7.** (S127) Museum drawing (Grade 4, F)    **Picture 8.** (S137) Art and Museum drawing (Grade 4, F)

Meanwhile, it is seen that carpets, rugs and ceramic vases are among the symbols that students frequently use for the concept of "museum". This means that the concept of "museum" has more historical and cultural content in the minds of students. Apart from the cultural and historical content of the museum, the representation of the museum with precious stones also indicates that the museum is a serious institution that also exhibits valuable items.



**Picture 9.** (S15) Museum drawing (Grade 2, M)    **Picture 10.** (S89) Museum drawing (Grade 3, M)

S70 emphasized the rules to be followed in the museum with the symbol "mobile phones are prohibited" in his drawing. S115 and S7 use the symbols of weapons, traditional clothes, knives and swords in their drawings to indicate the museums of the war of independence. The representation of military clothes and the use of the image of the Turkish flag also show that the national and military content of the museums is perceived by the students. Meanwhile, S85 and S89 illustrated the Mevlana Museum with minaret, dome, windows and mosque symbols and explained the religious content of the museums. Here, it can be concluded that the geography in which the students live has an effect.

## CONCLUSION and DISCUSSION

Based on the findings of the research, according to the results obtained regarding the cognitive structures of the students regarding the concepts of museum and art, the 2nd grade students mostly associated the concept "museum" most often with the word "historical artefact" and the concept of "art" with the word "painting". This result is in line with the result of the research conducted by Kartal and Şeyihoğlu (2020). According to the results of Kartal and Şeyihoğlu (2020)'s research on how the concept of museum is shaped in the minds of secondary school students, it is seen that students express the concept of museum by associating it with history and historical artefacts. Similarly, according to the results of the research conducted by Gürdoğan Bayır and Çengelci Köse (2019) with secondary school students, it is seen that secondary school students define cultural heritage as belonging to past generations, historical artefacts, cultural artwork and natural artwork. In Özalp Hamarta's (2021) study, in which she examined the perceptions of university students about the concept of museum, it is seen that the concept of "museum" was mostly associated with the word "history". It can be concluded that the main reason for this result obtained from the research is that the works exhibited in the museums that students visit consist of historical artefacts and that they are historical museums. 3rd grade students associate the concept of "museum" most often with the word "toy" and the concept of "art" most often with the word "painting". 4th grade students associate the concept of "museum" most often with the expression "antiquities" while associating the concept of "art" with the "artistic equipment" expression. Most of the expressions that students associate with the concept of "museum" correspond to concrete cultural heritage. The conclusion that an education that includes tangible cultural heritage for students is correct and valid is here. This result is in line with the result of the research of Dönmez and Yeşilbursa (2014), which aims to examine the effect of heritage education on students' attitudes towards tangible cultural heritage in the primary school 6th grade social studies course, with the result that the awareness of tangible cultural heritage increases in students given cultural heritage education. 4th grade students used the term "cultural heritage" for the concept of "museum", albeit in small numbers (f=9). In order to increase this number, students should be provided with education about what cultural heritage is. Avcı and Memişoğlu (2016) reveal the necessity of this in their studies. In this research on cultural heritage, according to the prominent views in the dimension of value, teachers' views on the necessity of protecting the cultural heritage, protecting traditions and artefacts, respecting differences and transferring them to future generations have emerged.

According to the results obtained about associating the concepts of museum and art with each other in the cognitive structure of primary school students, it is seen that the concepts of "museum" and "art" are not expressed in relation to each other by students. According to this result obtained from the word association test, the concept of "museum" is seen to be associated with the concept of "art" only in the cut-off point frequency range of 20-39. In line with this data, it is concluded that the students are not exposed to an education that will associate the concepts of "museum" and "art". Students' understanding that art and culture shape and reflect each other, and their association with museums and Visual Arts, is in the Visual Arts Course Curriculum (Primary and Secondary School Grades 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8), published by the Ministry of National Education, updated



in 2018, and are among the aims of the cultural heritage learning domain. In this case, an education provided by associating the concepts of "museum" and "art" should be explained to the students that these two concepts are intertwined with each other. Rhee, Pianzola and Choi (2021), in their study investigating the effects of art and museum education on the photographs displayed by students in the social media environment, concluded that the photographs taken by students by combining the museum spaces with their artistic knowledge are more effective. In her research, Güler (2011) concluded that the planned museum visit had a positive effect on students' attitudes towards the art activities lesson. According to the research results of Yılmaz and Dellal (2020), very important outputs were obtained such as the students greatly enjoyed the orienteering activity in the museum, paid more attention to the artefacts, and learned to use maps.

Finally, according to the results obtained for primary school students to reflect the relationship between the concepts of museum and art with their own drawings, it was observed that the students evaluated the concepts of "museum" and "art" separately in their drawings. This supports the verbal expressions obtained through the word association test. Students used antiquities, skeletons, dinosaurs, rugs and vase symbols were used for the concept of "museum" in their drawings. These symbols support the word historical artefact. Similarly, Tuncel and Altuntaş (2020) as a result of their research on 4th grade students concluded that the students' perceptions of cultural heritage generally consist of material (concrete) cultural heritage items such as museums, home carpets, and paintings, and they also have perceptions of intangible (abstract) cultural heritage items such as holidays, weddings, and traditions. For the concept of "art", painting, easel, colours, brush, palette symbols are used mostly. These data also define the concept of "art" as painting in a way that supports verbal expressions. It is seen that the visual expressions that come to life in the minds of the students in response to the concepts of "museum" and "art" are in a similar direction with their verbal expressions.

## **RECOMMENDATIONS**

In line with the results of the research, it is possible to reach the following suggestions:

Collaborating with other lessons such as social studies, Turkish and music in primary school visual arts lessons and including interdisciplinary activities will enable students to perceive the relational aspect of the concepts of museum and art. In addition, in the content of primary school visual arts lesson, teachers should prepare and implement activity plans based on teaching the concept of cultural heritage. Particular attention should be paid to the teaching of the concept of cultural heritage, which is a learning domain in the visual arts curriculum. Students should be provided to examine the works of art and artists revealed in Turkish society and culture in the historical process, they should be provided to examine the works of art and artists presented in different societies and cultures, and to understand that art and culture shape and reflect each other, museums, ruins, historical places, art galleries, It should be ensured that they examine the culture and art works in artist workshops and places like this, they should be made to understand that art is a tool for conveying feelings, thoughts and beliefs, they should be made to understand that visual arts are one of the tools that serve as a bridge between the past and the future, they should be made to associate museums and visual arts, It should be

ensured that they examine the works (sabil, hospital, soup kitchen, caravanserai, etc.) built for the purpose of cooperation (Visual Arts Course Curriculum, 2018: 11-12). It is concluded that an education that includes tangible cultural heritage for students is correct, valid and necessary. In this direction, museum tours should be made in primary schools. Students should be provided with one-on-one activities in the museum, and museum tours should not be based solely on watching. Museum guides, maps and drawings should be used as materials related to this.

#### ETHICAL TEXT

This study was found ethically appropriate in Turkey at the meeting of the Ethics Committee of Necmettin Erbakan University, dated 15/10/2021 and numbered 09 (Document Date and Number: 15/10/2021-2021/505). In this article, journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, journal ethics rules have been followed. The responsibility of any violation that may arise regarding the article belongs to the author.

**Author(s) Contribution Rate Statement:** The author's contribution to this article is 100%.

#### REFERENCES

- Anderson, T. (2003). Art education for life. *The International Journal of Art and Design Education*, 22(1), 58–66. doi:10.1111/1468-5949.00339
- Anward, J. (1994). Semiotics in education. *International Encyclopedia of Educational Research*, 9, Pergamon Press, 5411-5417. <https://old.liu.se/ikk/medarbetare/jan-anward/filarkiv-publikationer/1.209695/ja-1994a-semiotics.pdf>
- Avcı, M., Memişoğlu, H. (2016). Kültürel miras eğitime ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerin görüşleri. *İlköğretim Online*, 15(1), 104-124. <https://doi.org/10.17051/io.2016.58630>
- Bahar, M., Özatlı, N. S. (2003). Kelime iletişim test yöntemi ile lise 1. sınıf öğrencilerinin canlıların temel bileşenleri konusundaki bilişsel yapılarının araştırılması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5 (2), 75-85, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/baunfbed/issue/24783/261831>
- Bahar, M., Johnstone, A.H., Sutcliffe, R.G. (1999). Investigation of students' cognitive structure in elementary genetics through word association tests. *Journal of Biological Education*, 33, 134-141. <https://doi.org/10.1080/00219266.1999.9655653>
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *BEÜ SBE Dergisi*, 7(1), 231-274. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bitlissos/issue/38061/399955>
- Bedir Erişti, S. D. (2016). Bir anlatı biçimi olarak görsel araştırma yöntemleri. Bedir Erişti, S.D. (Ed.), *Görsel Araştırma Yöntemleri Teori, Uygulama ve Örnek* (156-166). Pegem Akademi.
- Bulut, P., Uzun, E. B. (2021). Sanal müzeler ve yaratıcı drama için bir atölye önerisi: Müze sınıfa geliyor! *Yaratıcı Drama Dergisi*, 16 (1), 131-156. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ydrama/issue/60339/880803>
- Burchenal, M., Grohe, M. (2007). Thinking through art: transforming museum curriculum, *Journal Of Museum Education*, 32:2, 111-122, doi: 10.1080/10598650.2007.11510563
- Creswell, J. W. (2017). Nitel araştırmacılar için 30 temel beceri. (Özcan, H.: Çeviri). Anı Yayınları.

- Dickie, G. (2000). Art and value. *The British Journal of Aesthetics*, 40 (2), 228–241, <https://doi.org/10.1093/bjaesthetics/40.2.228>
- Dönmez, C., Yeşilbursa, C.C. (2014). Kültürel miras eğitiminin öğrencilerin somut kültürel mirasa yönelik tutumlarına etkisi. *İlköğretim Online*, 13(2), 425-442. <http://www.ilkogretim-online.org/fulltext/218-1596943209.pdf?1645618866>
- Güler, A. (2011). Planlı bir müze gezisinin ilköğretim öğrencilerinin tutumuna etkisi. *İlköğretim Online*, 10(1), 169-179. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ilkonline/issue/8593/106855>
- Gürdoğan Bayır, Ö., Çengelci Köse, T. (2019). Kültürel miras ve korunmasına ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27 (4), 1827-1840. doi: 10.24106/kefdergi.3393
- Heidegger, M. (2007). Sanat eserinin kökeni. (Tepebaşı, F.: Çeviri). De ki Basım Yayım.
- Hovardas, T., Korfiatis, K.J. (2006). Word associations as a tool for assessing conceptual change in science education. *Learning And Instruction*, 16, 416-432. doi:10.1016/j.learninstruc.2006.09.003
- Illerls, H. (2016). Learning bodies engaging with art: Staging aesthetic experiences in museum education. *International Journal of Education through Art*, 12 (2). doi: 10.1386/eta.12.2.153\_1
- Işıkli, M., Taşdere, A.; Göz, N.L. (2011). Kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla öğretmen adaylarının Atatürk ilkelerine yönelik bilişsel yapılarının incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 50-72. <https://doi.org/10.17497/tuhed.342546>
- Kartal, A., & Şeyihoğlu, A. (2020). Öğrenci bakış açısıyla sosyal bilgilerde okul dışı öğrenme ortamları bağlamında “müzeler”. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi* 6(1), 128-146. <https://Dx.Doi.Org/110.30855/Gjes.2020.06.01.008>
- Karadeniz, C. (2017). Müze ve toplum: müzeyle topluma ulaşmak. *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6 (8), 19-37. <http://www.itobiad.com/tr/pub/issue/33435/349314>
- Koçak, A., Arun, Ö. (2013). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4 (3), 21-28. <https://dergipark.org.tr/en/pub/josc/issue/19013/200754>
- McGregor, R. (1974). Art and the aesthetic. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 32, (4) 549-559.
- MEB, (2018). Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (İlkokul Ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar, Millî Eğitim Bakanlığı: Ankara.
- Mercin, L. (2017). Müze eğitimi, bilgilendirme ve tanıtım açısından görsel iletişim tasarımı ürünlerinin önemi. *Millî Eğitim Dergisi*, 46 (214), 209-237. <https://dergipark.org.tr/en/pub/milliegitim/issue/36135/405933>
- Merriam, S. B. (2015). Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber. (Turan, S.: Çeviri Ed.). Nobel Yayın.
- Özalp Hamarta, H. K. (2021). Investigation of visual arts pre-service teachers’ cognitive structures regarding the concept of museum. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(15), 2456-2490. doi: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.506>
- Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri. (Bütün, M., Demir, S. B.: Çeviri Ed.). Pegem Akademi.
- Rhee, B., Pianzola, F., Choi, G. (2021). Analyzing the museum experience through the lens of instagram posts. *The Museum Journal*, 64(3), 529–547 doi: 10.1111/cura.12414
-

- Shklovsky, V., Berlina, A. (2015). Art, as device. *Poetics Today*, 36, 151-174.
- Smith-Shank, D. L. (2016). Görsel ve Sosyal Göstergebilim Araştırma Stratejileri, Bedir Erişti, S.D. (Ed.), *Görsel Araştırma Yöntemleri Teori, Uygulama ve Örnek* (56-72). Pegem Akademi.
- Smith, R.A. (1989). *The Sense of Art A Study in Aesthetic Education*. Routledge.
- Şekerci, H., & Doğan, M. C. (2020). İlkokul sosyal bilgiler öğretimi bağlamında öğrencilerin tarihi mekânlara ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 464-480. doi: 10.17556/Erziefd.643482
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi (2003).<https://teftis.ktb.gov.tr/TR-264414/somut-olmayan-kulturel-mirasin-korunmasisozlesmesi.html>
- Tekin, G. (2017). Dönüşen müzecilik ve müzede öğrenme: Ankara somut olmayan kültürel miras müzesi örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 46 (214), 155-166. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36135/405928>
- Tuncel, G. & Altuntaş, B. (2020). İlköğretim 4. Sınıf öğrencilerinin kültürel miras algısı: Göstergebilimsel bir analiz. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 6 (1), 123-140. doi: 10.32570/ijofe.731122
- Yılmaz, D. & Dellal, S. (2020). Müzede oryantiring faaliyetinin müze eğitime katkısının incelenmesi. *Uluslararası Müze Eğitimi Dergisi*, 2(1), 79-93. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jimuseumed/issue/54620/781549>
- Zaidel, D. W., Nadal, M., Flexas, A., & Munar, E. (2013). An evolutionary approach to art and aesthetic experience. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 7(1), 100–109. <https://doi.org/10.1037/a0028797>
- Zaidel, D. W. (2010). Art and brain: Insights from neuropsychology, biology and evolution. *Journal of Anatomy*, 216(2), 177-183. doi:[10.1111/j.1469-7580.2009.01099.x](https://doi.org/10.1111/j.1469-7580.2009.01099.x)

## **İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MÜZE VE SANAT KAVRAMLARINA YÖNELİK BİLİŞSEL YAPILARININ KÜLTÜREL MİRAS ÖĞRENME ALANI ÇERÇEVESİNDE BELİRLENMESİ**

### **Öz**

Bu araştırmanın ele aldığı konu öğrencilerin müze ve sanat kavramlarıyla ilgili var olan zihinsel yapısının belirlenmesidir. Bu problem doğrultusunda araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin müze ve sanat kavramlarına yönelik bilişsel yapılarının kültürel miras öğrenme alanı çerçevesinde belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğrenciler rastgele amaçlı örneklem türüne göre seçilmiştir. Buna göre araştırmaya ilkokul 2.3. ve 4. sınıf öğrencilerinden 150 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmanın verileri iki şekilde toplanmıştır. İlk aşamada öğrencilerden kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla müze ve sanat kavramlarına zihinlerinde karşılık gelen on tane kavramı ve bu ifadelerini açıklayacak bir cümle yazmaları istenmiştir. İkinci aşamada öğrencilerden yine müze ve sanat kavramları ile ilgili bir resim yapmaları istenmiştir. Burada elde edilen görsel veriler öğrencilerin ilk aşamada verdikleri cevapları desteklemek amacıyla toplanmıştır. İlk aşama sonucunda elde edilen veriler betimsel analiz ile; ikinci aşama sonunda elde edilen görsel veriler ise semiyotik analiz ile analiz edilmiştir. Araştırmanın elde edilen sonuçlarına göre “müze” kavramı en çok sayıda “eski eşyalar”; “sanat” kavramı ise en çok frekansta “resim” kelimesiyle ilişkilendirilmiştir. Öğrencilerin “müze” ve “sanat” kavramlarına karşılık zihinlerinde canlanan görsel ifadelerinin sözel ifadeleriyle benzer doğrultuda olduğu anlaşılmıştır.

**Anahtar kelimeler:** Sanat eğitimi, müze eğitimi, kültürel miras, kelime ilişkilendirme testi.

## GİRİŞ

Görüntü olmadan hiçbir sanat mümkün değildir. Sanat, imgelerle düşünmektir (Shklovsky, 2016: 158). Günümüz çağdaş sanat veya kavramsal sanat aynı primitif sanatta olduğu gibi dinsel, simgeci, entelektüel ya da bilinçaltı motiflerin anlamlarını ifade etmeye yöneliktir. Nesnenin simgesel anlatımından yola çıkan Heidegger (2011: 35), sanatı gerçek sanat eserine bağlamaktadır. Sanat tarihseldir ve buradaki tarihsel gerçeklik sanat eserinin kökenini ortaya çıkarır. Sanat eserini anlayabilmek sanatla iç içe olmayı gerektirir. Genel olarak, sanat alanında uzman olmayanlar sanatla ilgili konuştuklarında, kullanılan gerçek ifadeler 'sanat' veya 'sanat eseri' kelimesini değil, daha çok 'resim' ve 'şiir' gibi daha spesifik terimleri içermeye eğilimindedir. Eleştirmenler ve belirli bir sanat türüyle ilgilenen kişiler sanatsal değere sahip resimleri, şiirleri, oyunları ve benzerlerini seçebilen bir sanat anlayışına sahiptir (Dickie, 2000: 236).

Sanat aynı zamanda sosyolojik gerçeklik de içermektedir. Sanat, gücünü sanat yapan ve onu izleyip değerlendiren insan kaynağından almaktadır. Sanatın rolü, kendimizi ve başkalarını anlamamıza, estetik biçimin zarafetinin taşıdığı anlamlar oluşturma, onu anlama sürecinde birbirimizle ilişki kurmamıza yardımcı olmaktır. Sanatın hayatta kalma değeri, dünyadaki tüm insanları kapsayacak şekilde sanatın anlaşılmasına bağlıdır (Anderson, 2003: 63).

Sanatla profesyonel anlamda ilgilenen ya da ilgilenmeyen, sanatın birincil değerinin estetik değer olduğunu, sanatın sanat olarak doğru değerlendirilmesinin estetik değerlendirme olduğunu ve sanatın eleştirel değerlendirmesinin de estetik değerlendirme olduğunu varsaymaktadır. Sanat ve estetik arasındaki ilişki hem sıradan tartışmalarda hem de çağdaş sanat felsefesinde temel terim olarak "estetik" in sıklıkla "sanat" ın yerini aldığını göstermektedir (McGregor, 1974: 549). Sanat kültürün önemli bir bileşenidir, sanat ifade edilmesi zevkli olan derin bir insan içgüdüüne tekabül etmektedir (Smith, 1989: 7). Dışavurumsal niteliği ile duyguların anlatımını sembolik içeriklerle oluşturmuş bir anlatı şeklidir.

Sembolik biliş, sanat üretimi için kritik bir ön koşul olarak görülür, çünkü sanat göndergesel ve temsilidir (Zaidel, Flexas ve Munar, 2013: 102). Bununla birlikte, sanatın, soyut, sembolik biliş olan bir beyinde üretildiğini akılda tutmak çok önemlidir. Bu nedenle insan dili gibi, insanların oluşturduğu sanatsal kombinasyonlar da artık sonsuz çeşitliliktedir. Gerçekten de sanat, sayısız fikir, metafor, sembol, kavram ve duyguyu hem kültür kökeni içinde hem de evrensel olarak aktaran iletişimsel bir sistemdir (Zaidel, 2010: 180). Geçmişten günümüze bilgi aktarımı sağlayan bu iletişimsel güç aynı zamanda tarihsel bir belge niteliğindedir. Sanat eseri üzerinde barındırdığı şekil ve sembollerle geçmişteki olay ve olguları günümüze ve gelecek zamana taşımaktadır. Tarihsel içeriği ile sanat eseri kültürün de bir parçası olmaktadır. Bu anlamda sanat, kültürün diğer yansıtıcısı olan kültürel miras ve müzeyle ortak paydada buluşmaktadır.

Müzeciliğin tarihine bakıldığında da nesne merkezli müzecilik yerine nesneyi daha geri plana atan toplum merkezli bir müzecilik anlayışına doğru evrilen bir değişim ve "yeni müzecilik" anlayışı söz konusudur (Tekin, 2017: 159). Müzeler kültürel miras öğelerini toplar, kataloglayarak koleksiyonlar haline getirir ve bunları topluma

sunarak ona hizmet eder. Bu sayede müzelerde küçük ölçekte bir toplumun büyük ölçekte ise bütün insanlığın kültürel mirasını oluşturan öğeler görülebilmekte ve izlenebilmektedir (Bulut ve Uzun, 2021: 133).

Kuşaktan kuşağa aktarılan somut olmayan kültürel miras, toplulukların ve grupların çevreleriyle, doğayla ve tarihleriyle etkileşimlerine bağlı olarak, sürekli biçimde yeniden yaratılır ve bu onlara kimlik ve devamlılık duygusu verir; böylece kültürel çeşitliliğe ve insan yaratıcılığına duyulan saygıya katkıda bulunur (Somut olmayan kültürel mirasın korunması sözleşmesi Madde2/1: 2003). “Koruma” terimi, somut olmayan kültürel mirasın yaşayabilirliğini güvence altına alma anlamına gelir; buna kimlik saptaması, belgeleme, araştırma, muhafaza, koruma, geliştirme, güçlendirme ve özellikle okul içi ya da okul dışı eğitim aracılığıyla kuşaktan kuşağa aktarma olduğu kadar, bu kültürel mirasın değişik yollarının canlandırılmasıdır (Somut olmayan kültürel mirasın korunması sözleşmesi Madde2/3: 2003).

Gençler çağdaş görsel ve maddi fenomenlerle anlamlı ilişkiler kurmayı öğrenirken, fenomenolojik dolaysızlıklarının zevkli deneyimini feda etmekten kaçınmaları her zamankinden daha fazla hayati önem taşımaktadır. Bu bağlamda müze eğitimi, 'estetik bir deneyime sahip olmanın' ne olabileceğine dair deneyler için ayrıcalıklı bir araç olma potansiyeline sahiptir. Estetik deneyimleri günlük hayatın 'kaosundan' izole etmek için tarihsel olarak inşa edilmiş özel bir çevre sunarak sanat müzesi, öğrenenler ve sanat eserleri arasındaki yeni tür ilişkileri keşfetmek için bir laboratuvara dönüştürülebilir (Illeris, 2016: 154). Müzeler bünyelerinde barındırdıkları nadir ve eşsiz eserler ile objeleri vb. sergilemekte ve tanıtmaktadırlar. Bunun da ötesinde insanları müzelere çekmek için çok farklı etkinlikler ve uygulamalar yapmaktadırlar. Müzelerin kendi varlıklarını sürdürebilmek için yaptıkları etkinlik ve uygulamaların biri eğitim programlarıdır (Mercin, 2017: 214). Şekerci ve Doğan 'a (2020: 466) göre soyut konular olarak değerlendirilebilecek tarih konularının öğrenciler için somut hale getirilebilmesi; öğrencilerin ilgi, merak ve güdülerinin artırılması için tarihi mekânlarla öğretim, ilkökul düzeyinde özellikle Sosyal Bilgiler dersinde daha da önemli olabilmektedir.

Görsel sanatlar dersi öğretim programının (2018:8) özel amaçları arasında yer alan “Kendi kültürü ile diğer kültürlerle ait kültürel mirasın değerini anlayan ve onları koruyan” ifadesiyle alana özgü beceriler arasında kültürel miras yer almaktadır. Aynı zamanda öğretim programında öğrenme alanı olarak kültürel miras adı altında 1.sınıftan 8.sınıfa kadar kazanımlar yer almıştır. John Dewey, müzeleri sosyal bir eğitim kurumu olarak tanımlamıştır. Ona göre öğrenme ancak “yaparak ve yaşayarak” gerçekleşir ve müzeler bu felsefeye en uygun okul dışı öğrenme ortamlarıdır. Müzelerin okuldaki eğitimde kütüphaneler kadar önemli olduğunu öne sürmüştür (Akt: Karadeniz, 2017: 21). Müze eğitimcileri, bir müze ziyaretinin müfredata dayalı konuların sınıfta işlenmesinden daha etkili olduğuna inanmaktadır. Müze ziyaretinde bakma becerisi, deneyimin ayrılmaz bir parçası olarak görülür. Müze deneyimi birincil kaynak olan sanat eseriyle birebir etkileşimi sağladığından bakma becerisi için önemlidir (Burchenal ve Grohe, 2007: 112). Sanat eserine bakmayı öğrenme müze eğitimi ile gerçekleşir.

Bu doğrultuda araştırmanın amacı Görsel Sanatlar dersi kültürel miras öğrenme alanı çerçevesinde ilkökul öğrencilerinin müze ve sanat kavramları algılarını belirlemektir. Belirlenen amaç doğrultusunda şu alt problemler sıralanmıştır:

- 1- ilkökul öğrencilerinin müze ve sanat kavramlarına yönelik bilişsel yapıları nedir?
- 2- ilkökul öğrencileri, bilişsel yapıda müze ve sanat kavramları birbiri ile ilişkilendirmekte midir?
- 3- ilkökul öğrencileri, müze ve sanat kavramları arasındaki ilişkiyi kendi çizimleriyle açıklayabilmekte midir?

## **YÖNTEM**

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilecektir.

### **Araştırmanın Deseni**

Bu araştırma, iki araştırma deseni üzerine şekillendirilmiştir. İlki nitel araştırma türlerinden temel nitel araştırma desendir. Merriam (2015: 22-37) temel nitel araştırmayı nitel araştırma stratejisinin bir deseni olarak kabul etmektedir. Temel nitel araştırmada anlam, anlama ve sürece odaklanma vardır. Bulgular tema ve kategorilere göre sunulurken derinlemesine betimleme yapılır. İkinci olarak bu araştırmada görsel araştırma yaklaşımlarından görsel fenomenoloji deseni de kullanılmıştır. Görsel fenomenolojide bireylerin özel bir durum ya da olguya ilişkin algıları, bakış açıları ya da anlayışlarının görsel içerikler ve yansımalar ile sorgulanması kimi zaman bireysel deneyimleri dolaysız anlatmanın etkili yollarından biridir (Kenny, 2009; Akt: Bedir Erişti, 2016: 165). Merriam'a (2015: 136) göre son birkaç yıldır görsel dokümanların kullanılmasına ve araştırma bulgularının yayımlanmasına yönelik büyük artış vardır. Bunlar sözel verileri harekete geçiren yani katılımcının konuşmasını sağlayan materyallerdir.

Araştırmanın etik kurul onayı çalışmaya başlamadan önce Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Belge Tarih ve No: 15/10/2021-2021/505).

### **Çalışma Grubu**

Araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğrenciler rastgele amaçlı örneklem türüne göre seçilmiştir. Rastgele amaçlı örneklem sistematik ve rastgele seçilen durum örneklerinin araştırmanın amacı doğrultusunda amaçlı bir şekilde tasnif edilmesidir (Marshall ve Rossman, 2014; Akt: Baltacı, 2018: 258). Creswell'e (2017: 111) göre rastgele amaçlı örneklem çok geniş olduğunda örnekleme güvenilirlik katmaktadır. Buna göre araştırmada ilkökul öğrencilerinden 2.3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde çalışma planlanmıştır; 1. sınıf öğrencileri kavramlar hakkında bilgi sahibi olmadıkları, yazma konusunda henüz yeterli olmadıkları için çalışma grubuna dahil edilmemiştir. Konya ili Selçuklu ve Meram ilçeleri kapsamındaki ilkökuller arasında eğitim düzeyi iyi olan, merkezi ve yabancı uyruklu öğrencilerin olmadığı 4 ilkökul araştırmaya dahil edilmiştir. Bu okullardan araştırmaya toplam 150 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. 2.sınıftan 21 kız, 19 erkek olmak üzere 40 öğrenci, 3.sınıftan 24 kız, 27 erkek olmak üzere 51 öğrenci ve 4.sınıftan 30 kız, 29 erkek olmak üzere 59 öğrenci araştırmanın çalışma grubunda yer almıştır.



### Veri toplama araçları

Araştırmanın verileri bağımsız kelime ilişkilendirme testi (KİT) kullanılarak toplanmıştır. Kelime ilişkilendirme testi yöntemi, katılımcıya uyarıcı bir kavram vererek hangi fikirlerin aklına geldiğinin özgürce sorulmasına, uyarıcı kavramın zihinsel temsillerine nispeten sınırsız erişim sağladığı varsayımına dayanmaktadır (Hovardas ve Korfiatis, 2006: 418). Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan kelime ilişkilendirme testi iki bölüme ayrılmıştır. İlk bölümde katılımcıların cinsiyet ve sınıf bilgilerine yer verilmiştir. İkinci bölümde her kavram ayrı bir sayfaya gelecek şekilde alt alta 10 defa yazılmış, karşılıkları boş bırakılmış anahtar kavramlar ve bu kavramlarla “ilgili cümle” bölümleri yer almaktadır. “İlgili cümle” bölümü her kavramın katılımcıya ne ifade ettiğinin anlaşılmasında açıklık sağlaması bakımından gerekli görülmüştür. İlgili cümle tek bir cevap kelimeye göre daha kompleks ve üst düzey yapıda olacağından cümlenin bilimsel olup olmaması, farklı nitelikte kavram yanılgıları içerip içermediği gibi durumlar değerlendirme sürecini etkilemektedir (Ercan ve Taşdere, 2010; Akt: Işıklı, Taşdere ve Göz, 2011: 55). Araştırmada kullanılan anahtar kavramlar, “müze” ve “sanat” tır. Tablo 1’de verilen örnekte yer alan formun yapısı diğer anahtar kavram için de geçerlidir.

**Tablo 1.** Veri Toplama Aracı Formu Örneği

“Müze” kavramı size hangi kavramları çağrıştırıyor? “Müze” kavramının çağrıştırdığı 10 kavramı yazınız.
Müze.....
Müze.....
Müze.....
Müze.....
Müze.....
Müze.....
Müze.....
Müze.....
Müze.....
Müze.....
İlgili Cümle:.....

### Geçerlik ve Güvenilirlik

Bu doğrultuda oluşturulan kelime ilişkilendirme testinin geçerlik ve güvenilirliği iki şekilde sağlanmıştır. İlk olarak sanat eğitimi alanında iki uzmanın görüşü alınarak kavramlar listelenmiş ve sırası belirlenmiştir. Merriam’a (2015: 221) göre uzman incelemesi/değerlendirmesi olarak adlandırılan bu yöntem çalışma süreci, ham veriler ile ortaya çıkmaya başlayan bulguların birbiriyle uyumu ve kesin olmayan yorumlarla ilgili olarak meslektaşlarla görüşme ve tartışmalar yapılmasını içermektedir. Patton (2014: 562) ise, “uzman denetimli gözden geçirme” adını verdiği bu yöntemde araştırmacının dışında bir uzman tarafından dışarıdan yapılan denetim, veri toplama ve analizi hakkında yargıda bulunabileceğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla, bu yöntem hem veri toplama aracının hazırlanma sürecinde hem de veri analizinde uygulanarak veri toplama aracının ve araştırmanın geçerliliği artırılmıştır. Ayrıca kelime ilişkilendirme testi uygulanmadan önce pilot bir uygulama yapılmıştır. Buna göre pilot uygulamada öğrencilerden kelime ilişkilendirme testinde yer alan her kavram için 10 adet kavram yazmaları istenmiş, geçerli ve anlaşılır cevaplar alınmıştır. Görsel verileri toplamak amacıyla kelime ilişkilendirme testi formunun arka yüzüne boş bir alan bırakılmıştır. Bu şekilde veri toplama aracının son hali verilmiştir.

## Verilerin Analizi

İlk aşama sonucunda elde edilen veriler içerik analizi ile; ikinci aşama sonunda elde edilen görsel veriler ise semiyotik analiz ile çözümlenmiştir. İçerik analizi, iletişimin sunulan içeriğinin tarafsız, sistematik ve niceliksel tanımıdır (Berelson, 1952: 17; Akt: Koçak ve Arun, 2013: 22). Analiz sürecinde anahtar kavramlara verilen cevap kelimeler ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Hangi anahtar kavram için hangi kelimelerin ya da kavramların kaçar defa tekrarlandığını gösteren bir frekans tablosu oluşturulmuştur. İçerik analizi veriden onun içeriğine ilişkin tekrarlanabilir ve geçerli sonuçlar çıkarmak üzere kullanılan bir araştırma tekniğidir (Krippendorff, 1980: 25; Akt: Koçak ve Arun, 2013: 22). Oluşturulan frekans tablosu dikkate alınarak kavram ağlarına ulaşılmıştır. Semiyotik analiz süreci Creswell'e (2017:171) göre bir imgenin bağlamına dikkat ederek imgenin ne anlama geldiğini açıklamak semiyotik analizdir. Bir imgenin ne anlama geldiğini belirleme noktası, imgede bulunan belirgin metinsel özelliklere karar vermektir. Bir sonraki adım imgeyi diğer türlere ya da görsel kodların kullanımıyla ilişkilendiren metinlerarası referansları tanımlamaktır. Kelime ilişkilendirme testinden elde edilen veriler kelime sayısı, anlamsal ilişki tekniği ve anahtar kavramlar arasındaki ilişki sayısı kullanılarak analiz edilmiştir.

Kavram ağlarının oluşturulmasında Bahar vd. (1999: 135) tarafından ortaya konulan kesme noktası (cutt-of point) yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde göre; kelime ilişkilendirme testinde yer alan herhangi bir anahtar kavram için en fazla sayıda verilen cevaptan itibaren kelimenin belli sayıdan aşağısı kesme noktası olarak kullanılmıştır. En çok tekrar edilen cevaplar ilk belirlenen kesme noktası için oluşturulan kavram ağının ilk kısmındaki bölüme yerleştirilmiştir. Daha sonra kesme noktası belirli aralıklar ile aşağıya çekilmiştir ve tüm anahtar kelimeler kavram ağında yer almıştır. Katılımcı gizliliği dolayısıyla araştırmada veri toplanması, veri analizi ve raporlama sürecinde isim kullanılmamış araştırmaya katılan öğrenciler Ö1, Ö2... şeklinde isimlendirilmiştir.

## Süreç

Verilerin elde edilmesi iki aşamada gerçekleşmiştir. İlk aşamada sürecinde katılımcılardan her anahtar kavram için, 30 saniye içinde bu anahtar kavram ile yakından ilişkili olduğunu düşündükleri en fazla on kavramı boşluklara listelemeleri; aynı zamanda her anahtar kavram sonunda ilgili bir cümle yazmaları da istenmiştir. Bahar ve Özatlı'ya göre (2003: 76), bu yöntemle katılımcının uzun dönemli hafızasından herhangi bir anahtar kavrama verdiği sıralı cevabın bilişsel yapıdaki kavramlar arasında bağlantıları ortaya koyduğu ve anlamsal yakınlığı gösterdiği farz edilir. İkinci aşamada öğrencilerden yine anahtar kavramlar ile ilgili bir resim yapmaları istenmiştir. Burada elde edilen görsel veriler öğrencilerin ilk aşamada verdikleri cevapları desteklemek amacıyla toplanmıştır. Görsel verileri toplamak amacıyla öğrencilerden kelime ilişkilendirme testinin uygulanmasının hemen ardından bu formun arka yüzünde yer alan boş alana ilgili kavramlarla ilgili bir resim yapmaları istenmiştir. Görsel verilerin toplanması için 20 dk süre tanınmıştır.

**BULGULAR****İlkokul Öğrencilerinin Müze Ve Sanat Kavramlarına Yönelik Bilişsel Yapılarına Yönelik Bulgular****Tablo 2.** 2.sınıf Anahtar Kavramların İlişkilendirildiği Kelime Dağılımları

2.SINIF			
MÜZE	f	SANAT	f
Kemik	6	Sanat	5
Heykel	4	Resim	31
Tarihi eser	25	Güzel	7
Vazo	8	Ressam	12
Değerli eşya	2	Boya	20
Mevlâna	4	Müze	2
Fosil	1	Kalem	5
İskelet	2	Emek	4
Sanat	7	Kültürel eser	1
Değer güzel	4	Müzik	3
Tarih	7	Resim malzemesi	11
Bilim	2		

Tablo 2, ilkokul 2.sınıf öğrencilerinin “müze” ve “sanat” kavramları üzerine bilişsel yapıları hakkında bilgi vermektedir. Bu tablo, verilen her anahtar kavram için ilişkilendirilen kelimeler ve frekans sayılarını göstermektedir. Buna göre “müze” kavramı ile ilişkilendirilen en yüksek frekansa sahip olan, “tarihi eser” kelimesi olmuştur. “Müze” kavramı en az sayıda “fosil”, “değerli eşya” ve “bilim” kelimeleri ile ilişkilendirilmiştir. “Sanat” kavramı ise en fazla sayıda “resim” ve “boya” kelimeleriyle ilişkilendirilmiştir. “Ressam” kelimesi “sanat” kavramı ile çok sayıda ilişkilendirilen kelimeler arasındadır. “Sanat” kavramı en az sayıda “kültürel eser”, “müzik” ve “kalem” kelimeleri olmuştur.

**Tablo 3.** 3.sınıf Anahtar Kavramların İlişkilendirildiği Kelime Dağılımları

3.SINIF			
MÜZE	f	SANAT	f
Dinazor	13	Müzik	13
Fosil	6	Resim	39
Eski	12	Tablo	6
Eski eşyalar	14	Moda	12
Vazo	9	Heykel	19
Oyuncak	18	Müze	0
Heykel	17	Ebru	11
Resim	11	Balerin	7
Mevlâna	10	Tasarım	3
Sanat	15	Çizim	2
Fotoğraf	4	Vazo	7
Bilim	2	Sahne sanatları	11
Tarih	10	Fotoğraf	3
Şiir	2	Edebi sanat	14
Müzik	7		
Değerli taş	6		

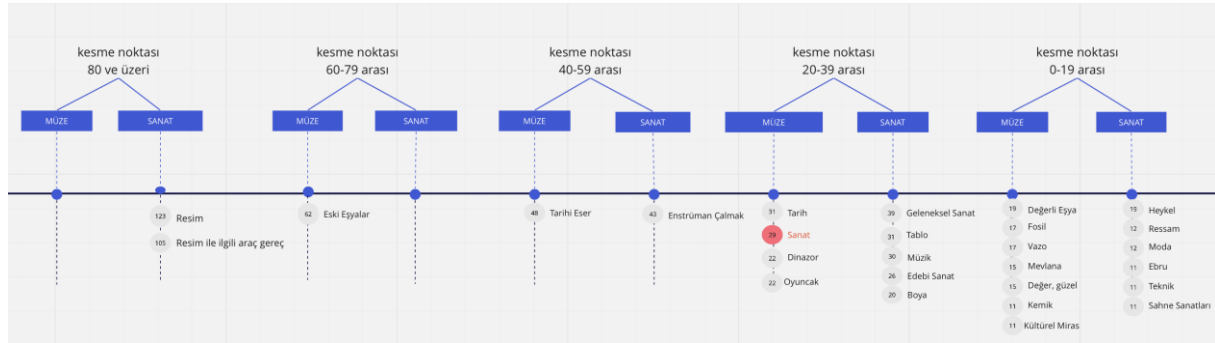
Tablo 3, ilkokul 3.sınıf öğrencilerinin “müze” ve “sanat” kavramları üzerine bilişsel yapıları hakkında bilgi vermektedir. Bu tablo, verilen her anahtar kavram için ilişkilendirilen kelimeler ve frekans sayılarını göstermektedir. Buna göre “müze” kavramı ile ilişkilendirilen en yüksek frekansa sahip olan, “oyuncak” kelimesi olmuştur. “Müze” kavramı en az sayıda “bilim”, “şiiir” ve “tablo” kelimeleri ile ilişkilendirilmiştir. “Sanat” kavramı ise en fazla sayıda “resim” kelimesiyle ilişkilendirilmiştir. Ayrıca “heykel” kelimesi de “sanat” kavramı ile çok sayıda ilişkilendirilen kelimeler arasındadır. “Sanat” kavramı en az sayıda “çizim”, “fotoğraf” ve “tasarım” kelimeleri ile ilişkilendirilmiştir.

**Tablo 4.** 4.sınıf Anahtar Kavramların İlişkilendirildiği Kelime Dağılımları

4.SINIF			
MÜZE	f	SANAT	f
Sanat	7	Müze	2
Kazı	1	Müzik	24
Eser	2	Sanatçı	6
Eski eşya	35	Tablo	25
Kültürel miras	9	Resim	53
Kültür	2	Enstrüman çalmak	43
Dinazor	9	Kültür	1
Kitap	6	Geleneksel sanat	39
Kemik	5	Araç gereç	89
Tarih	14	Teknik	11
Tarihi eser	21	Tasarım	5
Atatürk	7	Edebi sanatlar	12
Mevlâna	1	İlham-duygu	3
Resim	2		
Fosil	10		
Gezi	6		
Değerli	11		
Sergi	7		

Tablo 4, ilkokul 4.sınıf öğrencilerinin “müze” ve “sanat” kavramları üzerine bilişsel yapıları hakkında bilgi vermektedir. Bu tablo, verilen her anahtar kavram için ilişkilendirilen kelimeler ve frekans sayılarını göstermektedir. Buna göre “müze” kavramı ile ilişkilendirilen en yüksek frekansa sahip olan, “eski eşya” ve “tarihi eser” kelimeleri olmuştur. “Müze” kavramı en az sayıda “kazı” ve “kültür” kelimeleri ile ilişkilendirilmiştir. “Sanat” kavramı ise en fazla sayıda “araç-gereç” kelimesiyle ilişkilendirilmiştir. Ayrıca “resim” kelimesi de “sanat” kavramı ile çok sayıda ilişkilendirilen kelimeler arasındadır. “Sanat” kavramı en az sayıda “kültür” ve “ilham-duygu” kelimeleri olmuştur.

## İlkokul Öğrencilerinin Bilişsel Yapıda Müze ve Sanat Kavramlarını Birbiri İle İlişkilendirmelerine Ait Bulgular



Şekil 1. Kesme Noktalarını Gösteren Anahtar Kavram Ağı

Şekil1, ilkokul 2.3. ve 4.sınıf öğrencilerinin, müze ve sanat kavramları hakkındaki zihinsel yapılarını göstermektedir. Buna göre kesme noktası 80 ve üzerindeki frekans aralığında “müze” kavramı ile ilişkilendiren herhangi bir kelime görülmemektedir. Bu aralıkta “sanat” kavramı en çok frekansta “resim (f=123)” ve “resim ile ilgili araç gereç (f=105)” kelimeleriyle ilişkilendirilmiştir. Bu ifadelerle öğrencilerin “sanat” kavramı karşısında öncelikli olarak “resim” ifadesini kullandıkları anlaşılmaktadır. Bu durumla ilgili öğrencilerin yazdıkları ilgili cümle ifadeleri şu şekildedir: “Resimlerin olduğu yer (Ö59).”, “Resimle yapılan şey (Ö62).”, “Resim yapmayı çok severim (Ö73).”

Kesme noktası 60-79 frekans aralığında “müze” kavramı en çok sayıda “eski eşyalar (f=62)” kelimesiyle ilişkilendirilmiştir. Bununla ilgili (Ö100), müzeyi, “Birçok eski eşyaların bulunduğu yer” olarak tanımlamıştır. Bu aralıkta “sanat” kavramı ile ilişkilendiren herhangi bir kelime görülmemektedir. Kesme noktası 40-59 frekans aralığında “müze” kavramı en çok sayıda “tarihi eser (f=48)” kelimesiyle “sanat” kavramı ise en çok sayıda “enstrüman çalmak (f=43)” ifadesiyle ilişkilendirilmiştir. Bununla ilgili (Ö140), müzeyi “tarihi eserlerin saklandığı yer” olarak tanımlamıştır. “Müzik dinlemeyi ve çalmayı çok seviyorum (Ö100).” ifadesi sanatı enstrüman çalmak olarak nitelendirmektedir. Bu frekans aralığına kadar “müze” ve “sanat kavramları birbirleriyle ilişkili görünmemektedir. Kesme noktası 20-39 frekans aralığında “müze” kavramı “tarih(f=62)”; “dinozor (f=22)”, “oyuncak (f=22)” kelimeleriyle ilişkilendirilmiştir. Bu kelimelerle ilgili öğrenci ifadeleri şu şekilde sıralanabilir: “müzedeki tarihi eser vardır (Ö146).”, “Tarih kitapları (Ö142).”, “Müzenin faydası eskiden kalan şeylerden bana bilgi verdi (Ö134).” Bu frekans aralığında “müze” kavramı “sanat (f=29)” kavramı ile ilişkilendirilmiştir. Kesme noktası 20-39 frekans aralığında “sanat” kavramı “geleneksel sanat (f=39)”; “tablo (f=31)”, “müzik (f=30)”, “edebî sanatlar (f=26)” ve “boya (f=20)” kelimeleriyle ilişkilendirilmiştir. “Tablo bir sanattır (Ö4).” ifadesi bu alanda örnek verilebilir. Kesme noktası 0-19 frekans aralığında “müze” kavramı “değerli eşya(f=19)”; “fosil (f=17)”, “vazo (f=17)”, “Mevlâna (f=15)”, “değer, güzel (f=15)”, “kemik (f=11)” ve “kültürel miras (f=11)” kelimeleriyle ilişkilendirilmiştir. İlgili cümleler “Mevlâna müzesi (Ö4).”, “Ailemle Mevlâna müzesine gittim (Ö52).”, “Müzedeki kemikler olur (Ö1).” şeklinde sıralanmaktadır. Bu frekans aralığında “sanat” kavramı “heykel (f=19)”, “ressam

(f=12)", "moda (f=12)", "ebru (f=11)", "teknik (f=11)" ve "sahne sanatları (f=11)" kavramları ile ilişkilendirilmiştir. "Müzedede ne kadar çok heykel var (Ö61)." İfadesi müze ve heykel kavramlarının ilişkilendirildiğini göstermektedir.

### **İlkokul Öğrencilerinin Müze Ve Sanat Kavramları Arasındaki İlişkiyi Kendi Çizimleriyle Açıklayabilmeleri Bağlamında Bulgular**

Araştırmancın bu bölümü göstergebilim araştırma stratejisi doğrultusunda ilerlemektedir. Smith-Shank (2016: 56)'a göre araştırma süreçlerinde kültüre ait bir olay ve kavramı anlamaya ilişkin sosyal ve görsel göstergebilim stratejileri kullanmak araştırmayı geliştirmektedir.

Araştırma sonuçlarının bu bölümünde elde edilen görsel veriler semiyotik analiz yöntemine göre analiz edilmiştir. Bu doğrultuda görsel veriler analiz edilirken şu kriterler esas alınmıştır:

- 1-Verilen anahtar kavramlarla ilgili şekil ve sembollerin öğrenci çizimlerinde mevcut olması,
- 2- Çizimlerde konu ve anlam bütünlüğü,
- 3- Biçimlerin açık ve anlaşılır olması,
- 4- Öğrencilerin kelime ilişkilendirme testinde verdikleri sözel ifadelerle çizimlerinin aynı doğrultuda olması.

Belirlenen bu kriterlere göre üç uzmanla birlikte çalışma grubundan seçilen 79 öğrencinin çizimi analiz edilmiş; diğer çizimler elenmiştir. Semiyotik analize yani gösterge analizine göre görseller gösteren (fiziksel varlık), gösterilen (zihinsel kavram) ve gösterge (dışsal gerçeklik) başlıklarında çözümlenmiştir. Bu başlıklar Saussure'un temel modeline göre düzenlenmiştir. Saussure için gösterge anlamı olan fiziksel bir nesnedir, ya da onun terimleriyle söylersek; bir gösterge gösteren ve gösterilenden oluşur. Gösteren, gösterenin algıladığımız imgesidir, kâğıt üzerindeki işaretlerdir. Gösterilen gösterenin göndermede bulunduğu zihinsel kavramdır (Akt: Anward, 1994: 4). Tablo 5'te analiz sonuçları verilmiştir.

**Tablo 5. Öğrenci Çizimlerinin Analiz Sonuçları**

<b>Kod</b>	<b>Gösterge (dışsal gerçeklik)</b>	<b>Gösteren (fiziksel varlık)</b>	<b>Gösterilen (zihinsel kavram)</b>
(Ö1)	İki ayrı çatı, vazo, resim, iki ayrı merdiven	Müze ve sanat	İki ayrı alan olarak müze ve sanat
(Ö2)	Resim, vazo, sergi alanı	Müze	Mekân olarak müze
(Ö3)	Şövale, resim yapan adam, iskelet, büyük bina, yeşil renk	Sanat ve müze	Resim yapmak sanattır. Sanat ve müze ilişkilidir.
(Ö4)	Ev, resim yapan çocuk	Sanat	Müze ve sanatın birlikte mutlu olması
(Ö5)	Ev, kalp, insanlar, şövale, resim	Sanat	Bir mekân içinde sanat
(Ö6)	Cam fanus içinde çiçek, fosil, bilezik	Müze	Müzedede sergilenen tarihi eserler
(Ö7)	Cam fanus içinde vazo, araba, kitap, kılıç, insan	Müze	Kurtuluş Savaşı Müzesinde sergilenen eserler
(Ö8)	Ev, çatı, fanus içinde araba, vazo, kitap, anahtar, çerçeve, müzedede özel bölüm, uzay aracı, kılıç	Müze	Müzedede tarihi eserlerin sergilenmesi
(Ö9)	Eski vazo, Osmanlı kılıcı, Osmanlı eli, eski araba, uzay aracı, büyük bir kare	Müze	Mekân olarak müze ve burada sergilenen tarihi eserler
(Ö10)	Ev, resim yapan çocuk, çiçek, ağaç, kalp, uğur böceği, güneş	Sanat	Sanat ve mutluluk

(Ö11)	Büyük ev, şövale, palet, resim yapan adam, resim	Sanat	Sanat resim yapmaktır.
(Ö12)	Altın, resim, resim yapan çocuklar, sergilenen eşyalar	Müze	Değerli eşyalar
(Ö13)	Değerli taşlar, elmas, heykel, gitar, piyano, kültürel motif	Sanat ve müze	Müzedede değerli eserler ve enstrümanlar sergilenir.
(Ö15)	Kültürel desen, çini vazo	Müze	Müzedede kültürü yansıtan tarihi eserler bulunur.
(Ö16)	Vazo, sergi alanı	Müze ve sanat	Ayrı mekânlarda müze ve sanat
(Ö17)	Sergilenen tarihi eserler, vazo, Türk bayrağı, kalp, yıldız, çiçek	Milli müze	Müzedede tarihi eserler
(Ö18)	Fosil, vazo, tabak, hayvan başı, güneş, ev, kedi	Sanat ve müze	Müze ve sanat iki ayrı alandır.
(Ö19)	Fosil, yılan, bayrak, mekân, pencere	Müze	Müzedede kalıntılar bulunur.
(Ö20)	Sanat eseri, resim	Müze ve sanat	Müze ve sanat iki ayrı alandır.
(Ö25)	Heykel, resim	Müze ve sanat	Müze ve sanat iki ayrı alandır.
(Ö30)	Resim, eşyalar, sergi sehпасı	Sanat ve müze	Müze ve sanat iki ayrı alandır.
(Ö31)	Büyük lamba, cam fanus, sergilenen eşyalar	Müze	Müzedede eserlerin sergilenmesi
(Ö32)	Ev, büyük kapı, resim sehпасı, resim, çocuklar	Müze ve sanat	Müze ve sanat iki ayrı mekândır.
(Ö33)	Ev, kapı, insan, kitap	Müze	Farklı kitap türleri müzedede yer alır.
(Ö45)	Ev, vazo, sergi masası, fosil, küpe, fotoğraf makinesi, insanlar	Müze	Müzedede tarihi eserler sergilenir.
(Ö48)	Resim, izleyici figür	Sanat	Sanat ve resim müzededir.
(Ö50)	Çocuklar, robot, uçak maketi, ev, heykel	Müze	Müzedede sergilenen eşyalar
(Ö51)	Halı, vazo, küpe	Müze	Müzedede değerli eşyalar sergilenir.
(Ö52)	Halı, lale deseni, tiyatro sahnesinde insanlar, kap kacak, heykel	Sanat	Farklı sanat dalları vardır.
(Ö59)	Mücevher, resim	Müze ve sanat	Mücevherlerin olduğu yer müze, resimlerin olduğu yer sanattır.
(Ö60)	Dinozor, şövale, resim, anıt heykel, palet, fırça	Müze ve sanat	Müzenin içeriği, sanatın içeriği
(Ö61)	Heykel, resim, kâğıt ikiye bölünmüş	Müze ve sanat	İnsanların bu mekânlarda mutlu olması
(Ö62)	Kaşıkçı elması, şövale, resim, izleyiciler	Müze sanat	Müzedede sanat ve mekânsal özellikler
(Ö63)	Heykel, şövale, resim, resim yapan kişi, ressam	Müze ve sanat	Ortak alanda müze ve sanat
(Ö64)	Resim, şövale, çiçek, vazo	Müze ve sanat	Resim yapmak sanattır.
(Ö65)	At zırhı, zırh, süper resim, ufo modeli, uzay aracı, araba	Sanat ve müze	Sanat müzesinin içeriği sergilenen eserler
(Ö66)	Resim, palet, renk, dinozor	Müze ve sanat	Sanatta resim bulunur. Müzedede dinozor bulunur.
(Ö67)	Resim, palet, model, ışıklar, sergilenen eserler	Sanat ve müze	Sanatta resim bulunur. Müzedede tarihi eserler bulunur.
(Ö69)	Kupa, madalya, elmas, altın, şövale, resim	Müze ve sanat	Müzenin içeriği ve sanatın içeriği
(Ö70)	Cep telefonu yasaktır, ayakkabı, elma, resim yapan adam, resim, tuval, kalp	Müze	Müzedede uyulması gereken kurallar
(Ö72)	Şövale, resim, palet, resim yapan çocuk, renkler	Sanat	Sanat yapmak, resim yapmak
(Ö73)	Bina, insanlar, müzayedede	Sanat	Sanatsal faaliyetler
(Ö74)	Resim, şövale	Sanat	Sanatın içeriği
(Ö79)	Vazo, balerin	Sanat ve müze	Sanat ve müzenin tanımı
(Ö82)	Vazo	Müze	Tarihi eser

(Ö83)	Vazo, madalya, sergi alanı	Müze	Müze mekânı
(Ö85)	Cami, minare	Müze	Mevlâna müzesi, dini sembol
(Ö89)	Minare, kubbe, pencereler	Müze	Mevlâna müzesi, dini sembol
(Ö91)	Vazo, sergileme, araba	Müze	Müzedede sergileme
(Ö92)	Resim, tarihi eserler, sergileme, gezi	Müze ve sanat	Müzedede ve sanat galerisinde gezi
(Ö96)	Tablo, değerli madalyon, eski kitaplar, radyo	Müze	Müzedede değerli eşyalar sergilenir.
(Ö97)	Ev, çatı, insan, bahçe	Sanat	Sanat galerisinin tanımı
(Ö98)	Keman, heykel, izleyen insanlar	Müze	Müzedede sergileme
(Ö101)	Şövale, resim, palet, fırça, kıyafet	Müze ve sanat	Müzedede sergilenen eserler ve sanatta kullanılan malzemeler
(Ö102)	Ev, çatı, resim, palet, resim yapan insan	Sanat	Resim yapmak sanat mekanlarında olur.
(Ö104)	Tarihi eser, fotoğraf makinesi, resim, çömlek	Müze ve sanat	Müze ve sanat içeriği
(Ö107)	Halı, kilim	Müze	Kültürel motifler ve müzedede sergilenen eserler
(Ö108)	Sanat galerisi, renkli ev, kırmızı, yeşil, ağaçlar	Müze ve sanat	Sanat galerisi güzel renkli sanatsal bir ortamdır.
(Ö111)	Halı, testi, müzedede çalışanlar	Müze	Mekân ve kültürel motifler
(Ö113)	Resim, tuval, iskelet, fosil, dinazor, bina, çatı	Müze ve sanat	Müzedede iskelet olur, sanatta resim vardır.
(Ö114)	Resim, şövale	Sanat	Resim sanat demektir.
(Ö115)	Silah, geleneksel kıyafet, bıçak	Müze	Müzedede Kültürel motifler, etnografya ve tarihi eşyalar vardır.
(Ö116)	Elmas, halı, kilim, tuval, resim	Müze ve sanat	Müze ve sanatın anlamı ve kültür
(Ö117)	Kilim	Müze	Kültürel motif
(Ö123)	Dinazor, fosil	Müze	Bilim müzesi
(Ö124)	Flüt	Sanat	Sanat müziktir. Enstrüman çalmaktır.
(Ö127)	Vazo, iskelet, tepsi	Müze	Müzedede tarihi kalıntıların sergilenmesi
(Ö130)	Kilim, deri, yılan, elmas, vazo	Müze	Müzedede sergilenen tarihi ve kültürel eserler
(Ö134)	Yüzük, bileklik, meteor, dinazor kemiği, çömlek	Müze	Müzedede sergilenen tarihi ve kültürel eserler
(Ö135)	Eski televizyon, kilim, kılıç, kalkan, tabak, bardak	Müze	Müzedede sergilenen eserler
(Ö136)	Halı, mutfak eşyaları, resim, renk	Müze ve sanat	Müze ve sanat sanatsal ve kültürel içerikleri
(Ö137)	Değerli eşyalar, kilim, ev eşyaları, mutfak eşyaları, vazolar, müzik eşyaları, tablo, resim	Müze ve sanat	Müze ve sanat sanatsal ve kültürel içerikleri
(Ö139)	Resim, şövale, izleyen insanlar	Sanat	Resim sergisine gitmek
(Ö141)	Gitar, saz	Sanat	Müzik, enstrüman çalmak
(Ö143)	Vazo, çiçek, resim, elmas	Müze	Değerli eşya, tarihi eserlerin sergilendiği yer
(Ö147)	Yüzük, tablo, vazo	Müze	Değerli eşyaların sergilendiği yer
(Ö148)	Eski kalem, el dokuma halısı	Müze	Müzedede eski değerli ve kültürel eşyaların bulunması
(Ö150)	Ev, çatı, ödül, heykel, resim yapma, çocuk	Müze, sanat	Müze ve sanat okulu iki ayrı mekân

Göstergelerin belirlenmesinde ve analizinde göstergesel bağlantılar gösteren ve gösterilen ilişki çerçevesinde düz anlam ve yan anlam çözümlemesi ile yorumlanır. Göstergelerin yorumlanmasında göstergeye ilişkin betimleyici özellikler, bağlantılar ve zıtlıklar önem kazanır. Bu nedenle bir göstergenin yorumlanmasında göstergeye ilişkin betimleyici özellikler dışında farklı göstergeler ile ilişkisi ve bağlamları da göz önünde bulundurulmalıdır (Smith-Shank, 2016: 66). Bu doğrultuda araştırmanın görsel verilerin analiz sonuçlarına göre



öğrencilerin müze ve sanat kavramlarını ortak alanda düşünmedikleri anlaşılmaktadır. Öğrenciler kendilerine verilen boş kâğıdı çizgiyle ikiye bölüp bir tarafa sanat ile ilgili diğer tarafa müze ile ilgili çizim yapmışlardır. Ev veya çatı sembollerini müze ve sanat kavramları için ayrı ayrı çizmişlerdir. Öğrenciler genel olarak sanat kavramını resim yapma ile eşleştirmektedir.



**Resim1.** (Ö4) Sanat çizimi (2.Sınıf, E)

**Resim2.** (Ö63) sanat ve müze çizimi (3.Sınıf, K)

Bununla ilgili kullandıkları şekil ve semboller büyük ev, şövale, palet, resim yapan adam, resim, çiçek, vazo şeklinde sıralanabilir. Sanat kavramı ile ilgili yapılan öğrenci çizimleri “müze” kavramına göre yapılan çizimlerden daha renkli ve mutlu görünümündedir. Sanat kavramına dışardan bir bakış açısı sergilenirken “müze” kavramı daha çok iç mekân ve müzenin içindeki sergilenen ürünlerin yansıtılması olarak görülmektedir.



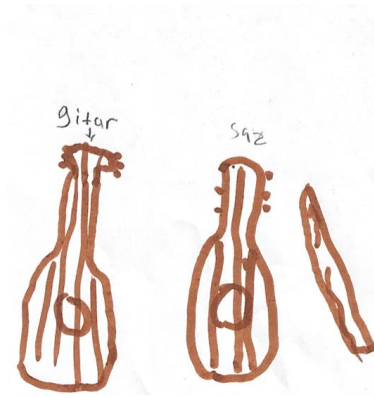
**Resim3.** (Ö18) Sanat ve müze çizimi (2.Sınıf, K)

Bazı çizimlerde aynı çatı altında sanat ve müze kavramlarının birleştirilmesi dikkat çekmektedir. Bu durum bazı öğrencilerin zihninde sanat ve müze kavramlarının birbiriyle olan ilişkisinin oluştuğunu göstermektedir (Bkz: Resim4).



**Resim4.** (Ö3) Sanat ve müze çizimi (2.Sınıf, E)

Sanatı sadece resim olarak nitelendirmeyen müzikle de eşleştiren üç öğrenci bulunmaktadır. (Ö124), (Ö13) ve (Ö141) sanatı müzikle eşleştirerek flüt, gitar, piyano ve saz çizmişlerdir.



**Resim5.** (Ö141) Sanat çizimi (4.Sınıf, E)



**Resim6.** (Ö13) Sanat çizimi (2.Sınıf, K)

Müze kavramı ise, öğrencilerin çizimlerinde fosil ve dinazor sembolleriyle temsil edilmiştir. Tarihi kalıntıların müzelerin içeriğini oluşturduğu vurgusu yapılmıştır.

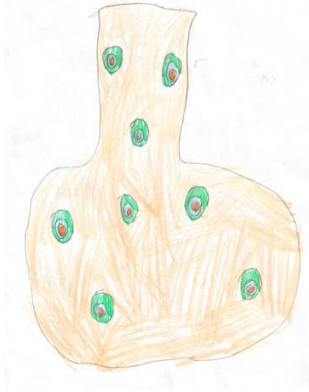


**Resim7.** (Ö127) Müze çizimi (4.sınıf, K)

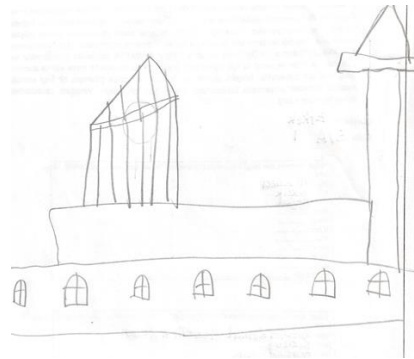


**Resim8.** (Ö137) Sanat ve Müze çizimi (4.sınıf, K)

Aynı zamanda öğrencilerin “müze” kavramı için sıklıkla kullandığı semboller arasında halı, kilim, seramik vazo olduğu görülmektedir. Bu da “müze” kavramının öğrencilerin zihninde daha çok tarihi ve kültürel içeriği olduğu anlamına gelmektedir. Müzenin kültürel ve tarihsel içeriğinin dışında değerli taşlarla temsil edilmesi de müzenin değerli eşyaları da sergileyen ciddi bir kurum olduğunu da anlatmaktadır.



**Resim9.** (Ö15) Müze çizimi (2.Sınıf, E)



**Resim10.** (Ö89) Müze çizimi (3.sınıf, E)

(Ö70) çiziminde “cep telefonu yasaktır” simgesiyle müzede uyulması gereken kuralları vurgulamıştır. (Ö115) ve (Ö7) çizimlerinde silah, geleneksel kıyafet, bıçak ve kılıç sembollerini kullanarak kurtuluş savaşı müzelerini belirtmektedir. Askeri kıyafetlerin temsil edilmesi, Türk bayrağı imgesinin kullanılması da müzelerin milli ve askeri içeriğinin öğrenci tarafından algılandığını da göstermektedir. Aynı zamanda (Ö85) ve (Ö89) Minare, kubbe, pencereler, cami sembolleriyle Mevlâna Müzesini resimlemiş, müzelerin dini içeriğini anlatmıştır. Burada öğrencilerin yaşadıkları coğrafyanın etkisinin olduğu düşünülebilir.

## **TARTIŞMA ve SONUÇ**

Araştırmanın bulgularından yola çıkarak öğrencilerin müze ve sanat kavramlarına yönelik bilişsel yapılarına yönelik elde edilen sonuçlara göre 2.sınıf öğrencilerinin “müze” kavramı en çok “tarihi eser” kelimesi ile; “sanat” kavramı ise en çok “resim” kelimesiyle ilişkilendirilmiştir. Bu sonuç Kartal ve Şeyihoğlu (2020)’nun yaptıkları araştırmanın sonucu ile aynı doğrultudadır. Kartal ve Şeyihoğlu (2020)’nun araştırmasında ortaokul öğrencilerinin zihinlerinde müze kavramının nasıl şekillenmekte olduğuna dair sonuçlara göre öğrenciler müze kavramını tarih ve tarihi eserlerle ilişkilendirerek ifade ettikleri görülmektedir. Yine Gürdoğan Bayır ve Çengelci Köse’nin (2019) ortaokul öğrencileriyle yaptıkları araştırmanın sonucuna göre ortaokul öğrencilerinin kültürel mirası geçmiş kuşaklara ait, tarihi eser, kültürel eser ve doğal eser biçiminde tanımladıkları görülmektedir. Özalp Hamarta’nın (2021) üniversite öğrencilerinin müze kavramı hakkındaki algılarını incelediği araştırmasında “Müze” kavramının en çok “tarih” kelimesi ile ilişkilendirildiği görülmüştür. Araştırmadan elde edilen bu sonucun temel sebebinin, öğrencilerin gördükleri müzelerde sergilenen eserlerin tarihi eserlerden oluşması ve tarihsel nitelikli müzeler olmasından kaynaklandığı söylenebilir. 3.sınıf öğrencileri “müze” kavramını en çok “oyuncak” kelimesiyle; “sanat” kavramını en çok “resim” kelimesiyle ilişkilendirmiştir. 4.sınıf öğrencileri “müze” kavramını en çok “eski eşya” ifadesiyle; “sanat” kavramını en çok “sanatsal araç gereç” ifadesiyle ilişkilendirmiştir. Öğrencilerin “müze”

kavramı ile ilişkilendirdikleri ifadelerin çoğunluğu somut kültürel mirasa karşı gelmektedir. Öğrencilerde somut kültürel mirası içeren bir eğitimin doğru ve geçerli olduğu sonucu burada karşımıza çıkmaktadır. Bu sonuç ilköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde miras eğitiminin öğrencilerin somut kültürel mirasa karşı tutumlarına etkisini incelemeyi amaçlayan Dönmez ve Yeşilbursa (2014) araştırmalarında kültürel miras eğitimi verilen öğrencilerde somut kültürel miras bilincinin arttığı sonucu ile benzer doğrultudadır. 4.sınıf öğrencileri az sayıda da olsa (f=9) “müze” kavramı için “kültürel miras” ifadesini kullanmıştır. Bu sayının artması için öğrencilere kültürel mirasın ne olduğu ile ilgili öğretim sağlanmalıdır. Bunun gerekliliğini Avcı ve Memişoğlu, (2016) çalışmalarında ortaya koymaktadır. Kültürel miras konulu bu araştırmada değer boyutunda öne çıkan görüşlere göre, kültürel mirası koruma, gelenek- görenek ve eserlerin korunması, farklılıklara saygı ve gelecek nesillere aktarılmasının gerekliliği konusundaki öğretmen görüşleri ortaya çıkmıştır.

İlkokul öğrencilerinin, bilişsel yapıda müze ve sanat kavramlarını birbiri ile ilişkilendirilmekle ilgili elde edilen sonuçlara göre, “müze” ve “sanat” kavramlarının öğrenciler tarafından birbiriyle bağıntılı şekilde ifade edilmediği anlaşılmaktadır. Kelime ilişkilendirme testinden elde edilen bu sonuca göre sadece kesme noktası 20-39 aralığında “müze” kavramı “sanat” kavramı ile ilişkili görülmektedir. Bu veri doğrultusunda öğrencilerin “müze” ve “sanat” kavramlarını ilişkilendirecek bir öğretime maruz kalmadıkları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin, sanat ile kültürün birbirini şekillendirdiğini ve yansıttığını kavramaları, müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeleri, Millî Eğitim Bakanlığı’nın 2018 yılında güncelleyerek yayınlamış olduğu Görsel sanatlar dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) ’nda yer alan kültürel miras öğrenme alanının amaçları arasında yer almaktadır. Bu durumda “müze” ve “sanat” kavramlarını ilişkilendirerek sağlanan bir öğretim ile öğrencilerin bu iki kavramın birbiri ile iç içe olduğu açıklanmalıdır. Rhee, Pianzola ve Choi (2021), sanat ve müze eğitiminin öğrencilerde sosyal medya ortamında sergiledikleri fotoğraflara etkisini araştırdığı çalışmasında öğrencilerin müze mekanlarını sanatsal bilgileri ile birleştirerek çektikleri fotoğrafların daha etkili olduğu sonucuna varmıştır. Güler (2011) araştırmasında gerçekleştirilen planlı müze gezisinin, öğrencilerin sanat etkinlikleri dersine yönelik tutumlarında da olumlu etkisi olduğu sonucuna varmıştır. Yılmaz ve Dellal ’ın (2020) ulaştıkları araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin müzede gerçekleştirilen oryantring faaliyetinden büyük derecede keyif aldıkları, daha çok esere dikkat ettikleri, harita kullanmayı öğrendikleri gibi çok önemli çıktılar elde edilmiştir.

Son olarak ilkokul öğrencilerinin, müze ve sanat kavramları arasındaki ilişkiyi kendi çizimleriyle yansıtabilmelerine yönelik elde edilen sonuçlara göre ise öğrencilerin çizimlerinde “müze” ve “sanat” kavramlarını ayrı ayrı değerlendirdikleri gözlenmiştir. Bu durum kelime ilişkilendirme testi vasıtasıyla elde edilen sözel ifadeleri desteklemektedir. Öğrenciler çizimlerinde “müze” kavramı için eski eşyalar, iskelet, dinazor, kilim ve vazo sembolleri kullanılmıştır. Bu semboller tarihi eser kelimesini desteklemektedir. Benzer şekilde Tuncel ve Altuntaş (2020) 4.sınıf öğrencileri üzerine yaptıkları araştırmalarının sonucunda öğrencilerin kültürel miras algılarının genellikle müze, ev halısı, tablo gibi maddi (somut) kültürel miras öğeleri şeklinde oluştuğu, bunun yanı sıra bayram, düğün, gelenek gibi manevi (soyut) kültürel miras öğeleri ile ilgili algılarının da mevcut olduğu görülmektedir. “Sanat” kavramı için daha çok resim, şövale, renkler, fırça, palet sembolleri kullanılmıştır. Bu veriler de yine sözel ifadeleri destekleyecek şekilde “sanat” kavramını resim yapmak olarak tanımlamaktadır.

Öğrencilerin “müze” ve “sanat” kavramlarına karşılık zihinlerinde canlanan görsel ifadelerinin sözel ifadeleriyle benzer doğrultuda olduğu anlaşılmıştır.

## ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu önerilere ulaşmak mümkündür:

İlkokul görsel sanatlar dersinde sosyal bilgiler, Türkçe, müzik gibi diğer derslerle iş birliği içinde olmak ve disiplinler arası etkinliklere yer vermek müze ve sanat kavramlarının ilişkisel yönünü öğrencilerin algılamasını sağlayacaktır. Ayrıca ilkökul görsel sanatlar dersi içeriğinde öğretmenler, kültürel miras kavramını öğretmeye dayalı etkinlik planları hazırlayıp uygulamalıdır. Görsel sanatlar dersi öğretim programında öğrenme alanı olarak yer alan kültürel miras kavramının öğretimine özellikle önem verilmelidir. Öğrencilerin tarihî süreç içerisinde Türk toplumunda ve kültüründe ortaya konulan sanat eserlerini ve sanatçıları incelemeleri sağlanmalı, farklı toplum ve kültürlerde ortaya konulan sanat eserlerini ve sanatçıları incelemeleri, sanat ile kültürün birbirini şekillendirdiğini ve yansıttığını kavramaları sağlanmalı, müze, ören yerleri, tarihî mekânlar, sanat galerisi, sanatçı atölyeleri ve bunun gibi yerlerdeki kültür-sanat eserlerini incelemeleri sağlanmalı, sanatın duygu, düşünce ve inanışları iletmede bir araç olduğunu anlamaları sağlanmalı, görsel sanatların geçmiş ile gelecek arasında köprü vazifesi gören araçlardan biri olduğunu kavramaları sağlanmalı, müzeler ile görsel sanatları ilişkilendirmeleri sağlanmalı, Türk kültüründe yardımlaşma amaçlı inşa edilen eserleri (sebil, darüşşifa, imarethane, kervansaray vb.) incelemeleri sağlanmalıdır (Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı, 2018: 11-12). Öğrencilerde somut kültürel mirası içeren bir eğitimin doğru, geçerli ve gerekli olduğu sonucu burada karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda ilkokullarda müze gezileri mutlaka yapılmalıdır. Öğrencilerin müzede birebir faaliyet göstermeleri sağlanmalı sadece izlemeye dayalı bir müze gezisi yapılmamalıdır. Bununla ilgili materyal olarak müze rehberleri, haritalar, çizimlerden faydalanılmalıdır.

## Etik Metni

Bu çalışma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Etik Kurulu'nun 15/10/2021 tarih ve 09 sayılı toplantısında (Belge Tarih ve No: 15/10/2021-2021/505), Türkiye’de etik açıdan uygun bulunmuştur. Bu makalede dergi yazım kuralları, yayın ilkeleri, araştırma ve yayın etiği, dergi etik kuralları takip edilmiştir. Makale ile ilgili doğabilecek herhangi bir ihlalin sorumluluğu yazara aittir.

**Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı:** Yazarın bu makaleye katkısı %100'dür.

## KAYNAKÇA

- Anderson, T. (2003). Art education for life. *The International Journal of Art and Design Education*, 22(1), 58–66. doi:10.1111/1468-5949.00339
- Anward, J. (1994). Semiotics in education. *International Encyclopedia of Educational Research*, 9, Pergamon Press, 5411-5417. <https://old.liu.se/ikk/medarbetare/jan-anward/filarkiv-publikationer/1.209695/ja-1994a-semiotics.pdf>

- Avcı, M., Memişoğlu, H. (2016). Kültürel miras eğitime ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerin görüşleri. *İlköğretim Online*, 15(1), 104-124. <https://doi.org/10.17051/ilo.2016.58630>
- Bahar, M., Özatlı, N. S. (2003). Kelime iletişim test yöntemi ile lise 1. sınıf öğrencilerinin canlıların temel bileşenleri konusundaki bilişsel yapılarının araştırılması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5 (2), 75-85, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/baunfbed/issue/24783/261831>
- Bahar, M., Johnstone, A.H., Sutcliffe, R.G. (1999). Investigation of students' cognitive structure in elementary genetics through word association tests. *Journal of Biological Education*, 33, 134-141. <https://doi.org/10.1080/00219266.1999.9655653>
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *BEÜ SBE Dergisi*, 7(1), 231-274. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bitlissos/issue/38061/399955>
- Bedir Erişti, S. D. (2016). Bir anlatı biçimi olarak görsel araştırma yöntemleri. Bedir Erişti, S.D. (Ed.), *Görsel Araştırma Yöntemleri Teori, Uygulama ve Örnek* (156-166). Pegem Akademi.
- Bulut, P., Uzun, E. B. (2021). Sanal müzeler ve yaratıcı drama için bir atölye önerisi: Müze sınıfa geliyor! *Yaratıcı Drama Dergisi*, 16 (1), 131-156. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ydrama/issue/60339/880803>
- Burchenal, M., Grohe, M. (2007). Thinking through art: transforming museum curriculum, *Journal Of Museum Education*, 32:2, 111-122, doi: 10.1080/10598650.2007.11510563
- Creswell, J. W. (2017). Nitel araştırmacılar için 30 temel beceri. (Özcan, H.: Çeviri). Anı Yayınları.
- Dickie, G. (2000). Art and value. *The British Journal of Aesthetics*, 40 (2), 228–241, <https://doi.org/10.1093/bjaesthetics/40.2.228>
- Dönmez, C., Yeşilbursa, C.C. (2014). Kültürel miras eğitiminin öğrencilerin somut kültürel mirasa yönelik tutumlarına etkisi. *İlköğretim Online*, 13(2), 425-442. <http://www.ilkogretim-online.org/fulltext/218-1596943209.pdf?1645618866>
- Güler, A. (2011). Planlı bir müze gezisinin ilköğretim öğrencilerinin tutumuna etkisi. *İlköğretim Online*, 10(1), 169-179. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ilkonline/issue/8593/106855>
- Gürdoğan Bayır, Ö., Çengelci Köse, T. (2019). Kültürel miras ve korunmasına ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27 (4), 1827-1840. doi: 10.24106/kefdergi.3393
- Heidegger, M. (2007). Sanat eserinin kökeni. (Tepebaşı, F.: Çeviri). De ki Basım Yayım.
- Hovardas, T., Korfiatis, K.J. (2006). Word associations as a tool for assessing conceptual change in science education. *Learning And Instruction*, 16, 416-432. doi:10.1016/j.learninstruc.2006.09.003
- Illerls, H. (2016). Learning bodies engaging with art: Staging aesthetic experiences in museum education. *International Journal of Education through Art*, 12 (2). doi: 10.1386/eta.12.2.153\_1
- Işıklı, M., Taşdere, A.; Göz, N.L. (2011). Kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla öğretmen adaylarının Atatürk ilkelerine yönelik bilişsel yapılarının incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 50-72. <https://doi.org/10.17497/tuhed.342546>
- Kartal, A., & Şeyihoğlu, A. (2020). Öğrenci bakış açısıyla sosyal bilgilerde okul dışı öğrenme ortamları bağlamında "müzeler". *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi* 6(1), 128-146. <https://Dx.Doi.Org/110.30855/Gjes.2020.06.01.008>
-

- Karadeniz, C. (2017). Müze ve toplum: müzeyle topluma ulaşmak. *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6 (8), 19-37. <http://www.itobiad.com/tr/pub/issue/33435/349314>
- Koçak, A., Arun, Ö. (2013). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4 (3), 21-28. <https://dergipark.org.tr/en/pub/josc/issue/19013/200754>
- McGregor, R. (1974). Art and the aesthetic. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 32, (4) 549-559.
- MEB, (2018). Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (İlkokul Ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar, Millî Eğitim Bakanlığı: Ankara.
- Mercin, L. (2017). Müze eğitimi, bilgilendirme ve tanıtım açısından görsel iletişim tasarımı ürünlerinin önemi. *Millî Eğitim Dergisi*, 46 (214), 209-237. <https://dergipark.org.tr/en/pub/milliegitim/issue/36135/405933>
- Merriam, S. B. (2015). Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber. (Turan, S.: Çeviri Ed.). Nobel Yayın.
- Özalp Hamarta, H. K. (2021). Investigation of visual arts pre-service teachers' cognitive structures regarding the concept of museum. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(15), 2456-2490. doi: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.506>
- Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri. (Bütün, M., Demir, S. B.: Çeviri Ed.). Pegem Akademi.
- Rhee, B., Pianzola, F., Choi, G. (2021). Analyzing the museum experience through the lens of instagram posts. *The Museum Journal*, 64(3), 529-547 doi: 10.1111/cura.12414
- Shklovsky, V., Berlina, A. (2015). Art, as device. *Poetics Today*, 36, 151-174.
- Smith-Shank, D. L. (2016). Görsel ve Sosyal Göstergebilim Araştırma Stratejileri, Bedir Erişti, S.D. (Ed.), *Görsel Araştırma Yöntemleri Teori, Uygulama ve Örnek* (56-72). Pegem Akademi.
- Smith, R.A. (1989). The Sense of Art A Study in Aesthetic Education. Routledge.
- Şekerci, H., & Doğan, M. C. (2020). İlkokul sosyal bilgiler öğretimi bağlamında öğrencilerin tarihi mekânlara ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 464-480. doi: 10.17556/Erziefd.643482
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi (2003). <https://teftis.ktb.gov.tr/TR-264414/somut-olmayan-kulturel-mirasin-korunmasisozlesmesi.html>
- Tekin, G. (2017). Dönüşen müzecilik ve müzede öğrenme: Ankara somut olmayan kültürel miras müzesi örneği. *Millî Eğitim Dergisi*, 46 (214), 155-166. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36135/405928>
- Tuncel, G. & Altuntaş, B. (2020). İlköğretim 4. Sınıf öğrencilerinin kültürel miras algısı: Göstergebilimsel bir analiz. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 6 (1), 123-140. doi: 10.32570/ijofe.731122
- Yılmaz, D. & Dellal, S. (2020). Müzede oryantiring faaliyetinin müze eğitimine katkısının incelenmesi. *Uluslararası Müze Eğitimi Dergisi*, 2(1), 79-93. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jimuseumed/issue/54620/781549>
- Zaidel, D. W., Nadal, M., Flexas, A., & Munar, E. (2013). An evolutionary approach to art and aesthetic experience. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 7(1), 100-109. <https://doi.org/10.1037/a0028797>
- Zaidel, D. W. (2010). Art and brain: Insights from neuropsychology, biology and evolution. *Journal of Anatomy*, 216(2), 177-183. doi:10.1111/j.1469-7580.2009.01099.x
-